

Bolgarske čete in zavezniki. Turški prestolonaslednik.

VELIKA NEMŠKA ZRAČNA KRIŽARKA NAD SOLUNOM. — MED PREBIVALSTVOM JE ZAVLADALA PANIKA. — UNIČENO SKLADIŠČE. — PRVI SPOPAD MED BOLGARSKIMI ČETAMI IN ZAVEZNIŠKIMI PREDSTRAŽAMI. — IZJAVA TURŠKEGA DIPLOMATA GLEDE SAMOMORA TURŠKEGA PRESTOLONASLEDNIKA. — NASPROTNIK MLADOTURŠKE STRANKE. — UJETA LADJA.

London, Anglija, 3. februarja. — Reuterjev dopisnik poroča iz Aten, da je doznal iz zanesljivega vira, da so se v bližini grške meje spopadli Bolgari in zavezniki. Zavezniki proizvedovalni oddelki so se približali točki, kjer se stikajo bolgarska, grška in srbska meja. Ko so začeli Bolgari streljati nanje, so se umaknili. Na obeh straneh je padlo precejšnje število vojakov.

Solun, Grška, 3. februarja. — Zrakoplov, ki je v terek obstreljeval Solun, je bil izvanredno velik. To je bila mogoče ena največjih zračnih križark, ki jih imajo Nemci. Zrakoplovec so najprej vrgli v pristanišče pet bomb. Križarke so takoj otvorile ogenj, pa so ga po štirinajstih salvah zopet ustavile, ker so bili mestni prebivalci v veliko večji nevarnosti kakor pa zrakoplov. Tretja ali četrta bomba je padla na skladišče, ki je bilo vse prenapolnjeno z oljem, mastjo, sladkorjem in bencinom.

Med prebivalstvom je zavladala tako panika, da je moralo stopiti vojaštvo v akcijo in napraviti red. Četrta bomba je padla na neko mošejo, v kateri je bilo več sto ljudi, pet pa na hišo, v kateri se je nahajalo pet oseb.

Bombe so tehtale po sto funtov in so padle iz višine 2000 čevljev.

London, Anglija, 3. februarja. — Na italjanskem parniku "Brindisi", katerega so Avstriji potopili v bližini albanske obale, sta se nahajala tudi dr. Gjurio Guča in Miss Mary Lamos, člara Rdečega križa. Sprva je bilo poročeno, da je parnik potopila neka avstrijska križarka, zdaj se je pa dognalo, da je naletel na neko mino in se potopil. Utopilo se je 341 oseb.

Miss Lamos je takole popisala strašen prizor, ki je nastal takoj po katastrofi:

Veliko oseb je skočilo v morje, veliko se jih je pa ustrelilo iz strahu pred smrtjo v valovju. Videč, da mi ne preostaja drugega, sem tudi jaz skočila v morje. Dve uri sem se borila v valovi, predno so me rešili.

Miss Lamos je doma iz Chicage.

Berlin, Nemčija, 3. februarja. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da se ni na Balkanu ničesar novega pripetilo.

London, Anglija, 3. februarja. — Iz Aten poročajo, da je umrl bivši ministrski predsednik Mavromihalis.

Berlin, Nemčija, 3. februarja. — Sem je dospelo poročilo, da je neki avstrijski podmorski čoln ustavil v Jadranskem morju parnik "Koenig Albert", ki je bil prejel last severnoameriškega Loyda. Ko je izbruhnila vojna, so ga bili Angleži zaplenili in ga dali Italjanom na razpolago. Ladija je plula pod italjansko zastavo in je imela na krovu 300 srbskih beguncov.

Avstriji so odvedli ladjo v Boko Kotorsko.

London, Anglija, 3. februarja. — Ako ne bo drugače bode na Turškem razpuščen parlament.

Vojni minister Enver paša pravi, da bi bilo to v gotovih ozirih dobro, ker bi s tem zadobil sultan veliko večjo moč.

Berlin, Nemčija, 3. februarja. — Iz Carigrada poročajo, da se je turški prestolonaslednik princ Jusuf Izedin, sam ustrelil. Včeraj zjutraj so ga našli v njegovi palači mrtvega. Usmrtil se je zategadelj, ker je bil neozvrhljivo bolan.

Pariz, Francija, 3. februarja. — Šerif paša, glavni nasprotnik mladoturške stranke, ki se mudi že dalj časa tukaj, je rekel, da je bil princ umorjen na povelje odbora "Za svobodo in napredek". Pokojni princ je bil velik nasprotnik Mladoturkov. Pri vsaki priliki ji mje nasprotoval in je hotel uničiti njihovo stranko.

Solun, Grška, 3. februarja. — Bolgarski ministrski predsednik je bil izdal sledečo izjavo:

Mi smo napovedali Srbom vojno in se bomo samo s Srbi bojevali. Sam ne vem, kako pridemo do tega, da nas silijo v vojno z Angleži in Francozi. Srbijo smo osvojili in to nam popolnoma zadostuje. Operacij proti Solunu se ne bomo udeležili. Kakor hitro se bodo zavezniki v Solunu pomirili in obljubili, da nas ne bodo napadli, bomo začeli razoroževati. Z zavzetjem Srbije je naša naloga rešena.

V prihodnje bomo imeli le malo armado, ki bo ščitila naše interese v Makedoniji. Mi smo popolnoma neodvisni in si ne pustimo od nikogar ničesar izrekovati. Dozdaj smo se vse storili prostovoljno. Od Avstrije, Nemčije in Turčije nismo toliko odvisni, kot si nekateri mislijo.

Rusi in Turki.

Položaj v Kavkazu. — Nov poveljnik turške armade. — Otvorjenje dume. Novi ministrski predsednik.

Bukarešt, Rumunska, 3. febr. — Vrhovno poveljstvo nad turško armado v Kavkazu je prevzel nemški general Liman pl. Sanders. — Sander je bil prej poveljnik turških čet na Galipolisu.

Petrograd, Rusija, 3. februarja. — Položaj ob vzhodnogiški in besarabski fronti je neizpremenjen. Avstriji se pred kratkim govorilo, da bodo začeli proti nam z ofenzivo, toda to se dozdaj še ni zgodilo. Vojne operacije zelo ovira slabo vreme.

Petrograd, Rusija, 3. februarja. — Tukajšnje časopisje poroča, da bo začela ruska дума zborovati 18. februarja.

Petrograd, Rusija, 3. februarja. — Novi ruski ministrski predsednik Sturmer je nemški Rus in je velik opozicionalec. Kot governer male province je bil pred par leti izvoljen v državni zbor.

Rusi so nanj zelo jezni, ker ima nemško ime in z Nemci precej simpatizira.

Samomor.

Rim, Italija, 3. februarja. — Iz diplomatskih krogov se je doznalo, da je bil turški prestolonaslednik član zarotniške družbe, ki je nameravala odstaviti sedanjega sultana. S tem načrtom je bilo baje zadovoljnih tudi več članov parlamenta. Ko je zato doznal turški vojni minister Enver paša, je šel k princu in mu rekel, da je najboljše, če si sam vzame življenje. Za izvršitev samomora mu je dal dva dni časa. Z naslednji dan so našli princeva v njegovem stanovanju s prerezanimi žilami. Medtem so bili Nemci spravili v Carigrad veliko množico svojih vojakov in so zasedli Dardanele. Nemci imajo sultana čisto pod svojo kontrolo. Že dva meseca ga ni videl nobeden človek.

London, Anglija, 3. februarja. — Sem je dospelo poročilo, da so se pojavili včeraj nad bolgarskim taborom v Petriču francoski zrakoplovec in začeli obstreljevati mesto. Vseh zrakoplovec je bilo baje 14.

Pomanjkanje premoga.

Buenos Aires, Argentinja, 3. februarja. — V Argentini je veliko pomanjkanje premoga. Zdaj ga že vojne ladje nimajo zadostno množino. Vlada skladišča so prazna.

Slabo vreme.

Kijev, Rusija, 3. februarja. — Jetniki, ki so dospeli sem, pripovedujejo, da so vse poti, ki vodijo ob reki Stripi, preplavljene. Med nemškimi četami strašno razsajajo nalezljive bolezni.

Svetovna vojna.

Sedanja vojna se ne da primerjati s nobeno v svetovni zgodovini. — Pregled dogodkov.

Nekateri med nami se niti ne zavedajo, da žive v važni zgodovinski dobi, v dobi svetovne vojne. Devet držav je zapletenih v to grozno klanje, devet držav je sklenilo boriti se do konec. Kdor natančno ne zasleduje vseh dogodkov, ne ve, kako se je vojna razvijala, ni mu znano, kdaj je ta ali ona država napovedala vojno in ne ve, kdaj je padla ta ali ona važna trdnjava. Potrebno se nam je zdela sestaviti kratek pregled vseh važnejših dogodkov sedanje vojne tako da bo vsak rojak vedel natančno za dan, ko se je kaj važnejšega pripetilo.

Tozadevni pregled je natisnjen v letošnjem Slovensko-Ameriškem Koledarju, ki vsebuje razen tega še vse polno člankov, lepih povesi, raznih zanimivosti in slik. Nobena slovenska hiša bi ne smela biti brez njega. Ker smo ga letošnje leto tiskali le omejeno število, opozarjamo rojake, da naj ga vsak takoj naroči.

Stane samo 35 centov s poštnino vred. Naročite ga pri: SLOVENSKO PUBLIKIRNO DRUŠTVO, 28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Zapadna fronta.

Vroči artilerijski boji pri Neuville in drugod. — Nemška ofenziva proti Calaisu. Pariška vest.

Berlin, Nemčija, 3. februarja. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča: Na več milj dolgi fronti se je vnela vroča artilerijska bitka, ki še danes ni končana.

Severno od Hulluha so zasedli naše vojaške dve veliki kotlini, katere so povzročile angleške mine. Najhujši boj divja pri Neuville. V Argonih se vrše spopadi z ročnimi granatami.

Pariz, Francija, 3. februarja. — Popoldnansko poročilo pravi, da so Nemci poskušali zavzeti francoske strelne järke v Boss des Bulles, kar se jim pa ni posrečilo.

London, Anglija, 3. februarja. — Tukajšnje časopisje je prepričano, da so začeli Nemci z veliko ofenzivo proti Calaisu, katerega so že večkrat poskušali zavzeti, pa jim je dozdaj še vedno izpodlelo.

Amsterdam, Nizozemsko, 3. febr. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da imajo Nemci v severni Franciji nad 3000 topov.

General Villa.

Generalu Villi preti velika nevarnost. — Carranzove čete so bile hudo poražene. — Filipini.

El Paso, Tex., 3. februarja. — Carranzov poveljnik v Juarezu, general Gavira, je danes brzojavil, da je general Villa pri Tule popolnoma obkoljen. Ko je izvedel o tej stvari, je takoj poslal poveljniku Benitu par sto mož na pomoč. Poveljnik je prepričan, da bo Villa v najkrajšem času v rokah Carranzovih vojakov.

Washington, D. C., 3. febr. — Ameriški konzul v Tampico je dobil poročilo, da so med Tuxpam in Tampico ustaši strahovito pobili Carranziste. Carranzovi ljudje so izgubili nad petdeset mož in veliko množico municije. Število ranjenih še ni znano. Ustaše je vodil general Palaez.

Tamošnjim prebivalcem, med katerimi je tudi veliko ameriških državljanov, preti velika nevarnost.

Manila, Filipinsko otočje, 3. febr. — Zbor je sprejel danes skoraj brez vsake debate predlogo glede nakupa železnice. Redno zasedanje bo v petek končano. Če bo treba, se bo sklicalo izvanredno zasedanje.

Dementirana vest.

Madrid, Špansko, 3. februarja. — Španski ministrski predsednik je odločno dementiral vest, da se je vršilo pred kratkim v Madridu zborovanje zastopnikov nevtralnih držav. To vest je bilo razstrosilo nemško časopisje.

Potres v Albany.

Albany, N. Y., 3. februarja. — Včeraj zvečer se je pojavil v tukajšnjem mestu in v okolici precej močan potres. Potresni sunki so trajali od dve do tri sekunde.

Boka Kotorska.

Rim, Italija, 3. februarja. — Avstrijske čete so začele znova utrjevati Boko Kotorsko. Avstrija namerava tako utrditi to svojo vojno luko, da je sploh ne bo mogoče zavzeti. To se ji bo kaj lahko posrečilo, ker ima v rokah goro Lovčen. Edino s te gore je namreč mogoče kontrolirati pristanišče.

Iz Pulja je odplovalo veliko ladij proti Boki Kotorski.

Amsterdam, Nizozemsko, 3. febr. — Iz Carigrada poročajo, da se je pridružilo 14.000 Perzijev Turkom in da je ta armada premagala 75 milj jugozapadno od Teherana močno rusko posadko. Zaplenili so veliko vojnega materijala.

POZOR, ROJAKI!

Rojakom napovedamo, da imamo v zalogi še kakih 1500 stenskih koledarjev. Kdor ga hoče dobiti, odpravi se k nam in si ga prevzame. Dovolj nam razpoložljivega je. Naročite ga pri: SLOVENSKO PUBLIKIRNO DRUŠTVO, 28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Povratek predsednika.

Predsednik Wilson je končal svoje potovanje. — Prepričan je, da je dosegel velik uspeh.

Indianapolis, Ind., 3. febr. — Predsednik Wilson je na potu nazaj v Washington, ko je z uspehom končal svoje potovanje po zapadu. Zdaj gre nazaj, da se nekoliko odpočije in da bolj v podrobnostih prouči svoje načrte za narodno obrambo.

Predsednikovi bližnji znanec in uradniški žele, da napravi potem še eno potovanje. Mnogo uglednih mož iz južnih držav je namreč prosilo, da bi jih obiskal in govoril v njihovih okrožjih.

Predsednik se čuti čilega in zdravega in ne izmučenega, kakor so mislili prej nekateri. Nanj je izvrstno uplivalo velikansko navdušenje, ki ga je pokazalo napram njemu ljudstvo, kamorkoli je prišel in govoril. Po vsej zunanosti je predsednik zelo zadovoljen s prejemom, ki so mu ga nudili povsod in z uspehom, ki ga je dosegel za svojo stvar. Ljudstvo mu je namreč pokazalo, da se strinja z njegovimi načrti za vojaško pripravljenost Združenih držav, kar je predsednik ravno hotel doseči.

Prepričan se je tudi poleg tega, da si je pridobil na svojo stran znanke, ki so bili prej njegovi nasprotniki in da si je zagotovil veliko število glasov, če bo še enkrat kandidiral za predsedniško mesto.

House in Briand.

Pariz, Francija, 3. februarja. — Posebni zastopnik predsednika Wilsona polkovnik House, je bil danes v avdienci pri francoskem ministrskem predsedniku. V soboto popoldne bo obiskal predsednika francoske republike Poincarrea.

Grške ladje.

Buenos Aires, Argentinja, 3. februarja. — Grška vlada je zapovedala poveljnikom 24 grških ladij, ki se nahajajo tukaj, da naj prejkomegoče odplujejo proti Norfolku. Tam naj čakajo nadaljnjih navodil.

Avstrija in Nemčija.

Dunaj, Avstrija, 2. februarja. — Tajnik nemškega državnega zaklada, dr. Karl Helfferich, je dospel danes sem ter se posvetoval z avstrijskim finančnim ministrom ter z govorniki Avstro-ogrske banke.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hrulincem, posojilnicam ter posojilnim osebam na KRANJSKO, STAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje AVSTRO-OGRSKI blizo 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospеле v roke prejemanikov, ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se rojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali zancem, ki ga od tam pošljejo rojaku, ako vedo za njegov naslov. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K. \$	120.... 16.20
10.... 1.50	130.... 17.55
15.... 2.20	140.... 18.90
20.... 2.85	150.... 20.25
25.... 3.55	160.... 21.60
30.... 4.20	170.... 22.95
35.... 4.90	180.... 24.30
40.... 5.55	190.... 25.65
45.... 6.25	200.... 27.00
50.... 6.90	230.... 33.75
55.... 7.60	300.... 40.50
60.... 8.25	350.... 47.25
65.... 8.95	400.... 54.00
70.... 9.60	450.... 60.75
75.... 10.30	500.... 67.50
80.... 10.95	600.... 81.00
85.... 11.65	700.... 94.50
90.... 12.30	800.... 108.00
100.... 13.50	900.... 121.50
110.... 14.85	1000.... 135.00

Ker se ome sedaj pogosto spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK BANK
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velik požar v Kanadi.

Kanadski parlament v plamenih. Dve ženski mrtvi. — \$5,000,000 škode. Požar je povzročila bomba.

Ottawa, Kanada, 4. februarja. — Poslopje kanadskega parlamenta je bilo skoro do tal uničeno po požaru, ki je izbruhnil sinoči zvečer v čitalnici blizu zborovalne dvorane poslancev. Za vzrok požarja navajajo bombo, ali pa peklenški stroj, ki ga je nekdo podtaknil. Ko so uvideli, da je poslanska stran parlamenta izročena poginu, so napeli vse sile, da bi rešili vsaj ono stran poslopja, kjer zboruje senat, toda nobeni nadčloveški poskusi in naporji niso pomagali in o polnoči so spoznali, da je izgubljeno vse veličastno poslopje, ki je stalo \$5,000,000.

Iz galerije v zbornici so prinesli mrtvi trupli gospe Bray iz Montreala in gospe Morn iz Beauce, ki sta bili na obisku pri gospe Sevigny, soproge govornika v parlamentu. Pogrešajo tudi nekega liberalnega poslance in nikega, da je tudi poginil. Poleg tega pogrešajo še več drugih oseb, o katerih domnevajo, da se nahajajo pod razvalinami. Mnogo oseb je bilo oamravljenih od dima in so jih morali spraviti v bolnišnice. Na mnoge stražnike in gasilce se po podre razvaline ter jih pokopale pod seboj. Mnogo uglednih kanadskih poslancev in državljanov se je rešilo, a so imeli velike težave priti na prosto po hodnikih, ki so bili prenapolnjeni z dimom. Veliko jih je moralo skozi okna in po lestvah na tla, ker so jim bili vsi drugi izhodi zabranjeni od pregestega dima in podirajočih se razvalin.

Vsa gasilska organizacija v Ottawi ni mogla biti kos požaru in na pomoč so prišli še gasilci iz Montreala, in sicer na prošnjo župana. Ob izbruhu požarja se je nahajalo mnogo poslancev in zastopnikov pri sebi, a kljub takojšnjem opozorilu so imeli velike težave, da so mogli srečno ubežati. Podrila se je krasna steklena streha in mnogo krasnih gotskih okrasov in drugih umetnin je pokončanih. Ljudje, ki so bili ob času nesreče blizu čitalnice, kjer se je ogenj začel, zatrjujejo, da je povzročila požar eksplozija, ki je napolnila čitalnico s plameni in dimom in ki je takoj porušila vrata. Sila eksplozije je bila tako velika, da so padli trije, ki so stali v bližini, takoj na tla. Po mnenju teh ljudi je bila edina bomba, ali pa peklenški stroj vzrok požarja.

Pri reševalnih in gasilnih delih so se dogodile mnoge pretresljive in razburiljive slike.

Eksplozija na čolnu.

Huntington, W. Va., 2. febr. — Danes se je potopil "Sam Brown", valični čoln iz Pittsburga, Pa., na katerem so eksplodirali kotli, ko je ležal v Ohio River, ravno nasproti mesta.

Takoj po eksploziji je doseglo nekaj preživelih — ne več, kakor šest — obajski breg reke. Razni kosi so leteli pri eksploziji na obe strani reke. Čoln je bil razrušen na kosce ter se je takoj potopil. Sodijo, da je poginilo večina moštva, po številu kakih trideset.

Dementirana vest.

Berlin, Nemčija, 2. februarja. — Nemška vlada je dementirala rusko poročilo, da je bila turška križarka "Sultan Selim" (prej "Goeben") v boju z rusko križarko "Imperator" precej poškodovana. Ruska križarka je oddala skoraj 200 strelcev, katerih pa nobeden ni zadel.

Obstreljevanje Ghenta.

Amsterdam, Nizozemsko, 2. febr. — Neki nemški časopis poroča, da je 27 zaveznikiških zrakoplovec obstreljevala Ghent.

Bojni plen.

London, Anglija, 2. februarja. — Central News agencija poroča, da so Perzijci pogнали v beg 14 tisoč Rusov in zaplenili veliko vojnega materijala.

ROJAKI POZORI

Ker nam letos nikakor ni mogoče dobiti PRATIK iz starega kraja, spoznavamo vse ostanje rojake in rojakinje, da naj pridno narišejo naš koledar.

Izpustitev potnikov.

Ujeti potniki na bivšem angleškem parniku "Appam" so bili izpuščeni. — Nemski poveljnik ugovarjal.

Newport News, Va., 3. febr. — Poročnik Hans Berg in njegovo moštvo, ki je bilo pomnoženo z nemškimi vojnim ujetniki, ki so se nahajali na parniku "Appam", ko je bil ta ujet od nemške pomožne križarke, se nahajajo danes v posesti bogatega vojnega plena.

Vsi ujeti potniki na parniku "Appam" so bili pozno popoldne premešeni iz "Appama" na nek angleški parnik, ki je bil na potu proti New Yorku. Poročnik Berg je protestiral proti odloku iz Washingtona, da mora izpustiti na prosto tudi več angleških mornariških in drugih častnikov, ki so se nahajali v "Appamu", a vse ni nič pomagalo. Pri odhodu so želeli nemškemu častniku vsi ti Angleži veselo slovo. Nemski poveljnik je bil vse drugo kakor dobre volje, ko se je prerekal s pristaniškimi oblastni, ki so razvale v smislu navodil, ki so jih prejeli iz Washingtona od vlade Združenih držav. Vendar so nemškemu poročniku Bergu jasno pokazali, da nemška vlada in njeni častniki nimajo prav nič ukazovati in odločevati, kaj morajo ukreniti ameriške colninske oblasti v svojih pristaniščih.

Sestanek.

London, Anglija, 3. februarja. — Na grško mejo so dospeli nemški maršal Mackensen, avstrijski general Gallwitz, bolgarski kralj, bolgarski prestolonaslednik in bolgarski general Jefok.

Iz tega se da sklepati, da se bo napad na Solun kmalo začel.

Vpoklicani novinci.

Rim, Italija, 3. februarja. — Iz Bukarešte poročajo, da je Rumunska vpoklicala novince letnika 1896. Pri vojakihi bodo samo nekaj tednov, da se bodo površno zvežbali, potem jih bodo poslali domov.

Ruska železnica.

Petrograd, Rusija, 3. febr. — Železniška proga med Petrogradom in Soroko je končana. Dolga je 350 milj. S tem je Rusom odprta pot proti severu.

Vojno posojilo.

Rim, Italija, 3. februarja. — Vlada je prepričana, da bodo prebivalci že do 10. februarja podpisali 3,000,000,000 lir posojila. — Dozdaj je podpisano že več kot dve tretjini te svote.

Da preprečijo linčanje.

Sylvester, Ga., 3. februarja. — Danes se je pričelo tukaj zaslisanje proti zamoru James Keith, ki je obtožen, da je umoril šerifa Moreland v Lee County.

Zvedelo se je, da nameravajo nekateri linčati obtoženega zamoreca, vsled česar so sklicale oblasti več, kakor petdeset posebnih stražnikov, da stražijo sodnijo.

Šerif Moreland je bil umorjen pretečenega decembra, ko so poskušali on in še nekateri drugi uradniki aretirati več zamorecev.

Splavljenje parnika.

Taipeh, Formosa, 3. februarja. — Angleški parnik Australian Transport, ki je odplul iz New Yorka dne 8. oktobra proti Vladivostoku in ki je zadel blizu tukaj na neke podmorske pečine, je bil danes srečno splavljen.

Železnice na zapadu proti delavskim zahtevam.

Chicago, Ill., 2. februarja. — Izvrševalni odbor zapadne železniške zveze je izjavil, da za zahtev delavcev za osemurni delavni čas in večjo plačo neopravičene in da jim ne bodo ugodili.

Gorenkin.

London, Anglija, 2. februarja. — Neka poluradna brzojavka iz Petrograda poroča, da je odstopil ruski ministrski predsednik Gorenkin. — Odstopil je zato, ker je bolan. Njegov naslednik je postal Stan državne zbornice Sturmer. Gorenkin je imenovan svetnikovskega nazreda. Gorenkin je bil skoraj dve leti ministrski predsednik.

GLAS NARODA

(Slovene Daily.) Owned and published by the SLOVENIC PUBLISHING CO. (a corporation). FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canada... \$3.00. pol leta... 1.50. celo leto za mesto New York... 4.00. pol leta za mesto New York... 2.00. Evropa za vse leto... 4.50. pol leta... 2.50. štetieta... 1.70.

GLAS NARODA izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

GLAS NARODA ("Voice of the People") Issued every day except Sundays and Holidays. Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Doplet brez polpisa in osobnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovito pošilja po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro simo, da se nam tudi prejšnje bilvališke naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in polpistvam naredite ta naslov:

GLAS NARODA 82 Cortlandt St., New York City

Telephone 4687 Cortlandt.



Kaj smo?

Iz Ely, Minn., smo prejeli kopijo pisma, ki ga je bil poslal rojak Geo. L. Brozich uredniku lista "Duluth Evening Herald" v Duluthu, Minn. — Ker je pismo s svojo vsebino posebno za sedanjost razmere za Slovence zelo zanimivo in važno, ga hočemo priobčiti. — Pismo se glasi v prevodu: Cenjeni gospod: — V svoji izdaji z dne 29. januarja ste objavili nekako statistiko glede števil narodnosti mož, ki so zaposleni v jeklarni v Duluthu. Dovolim si Vas opozoriti na velike netočnosti, kar se tiče nekaterih narodnosti.

Objavljeni seznam kaže sledeče odstotke za narodnosti, ki so navedene netočno:

Table with 2 columns: Nationality and Percentage. Avstrijci 10.22, Čehi .2, Bosanci 1.9, Hrvati 6.8, Dalmatinci .9, "Slavish" .4, Slovenci 2.7, Tirolci 1.0.

Skupaj 24.1%

vseh uslužbencev v jeklarni. Predvsem sploh ni avstrijske narodnosti, niti ni avstrijskega jezika, in ravno, kar ste Vi označili pod tem zaglavjem, mora biti vsakomur, ki je nekoliko poučen o Evropi, smešna nespačet. Vse zgoraj omenjene "narodnosti" so avstrijske samo po svoji vlagi, ne pa po narodnosti. Vsi oni, razven "Avstrijevec" in "Tirolevec", so slovenskega plemena. Bosanci, Hrvati, Dalmatinci so eno in isto, vsi govorijo isti jezik, ime označuje samo pokrajino, iz katere so prišli. "Slavish" in Slovenci je ena in ista stvar. Čehi so ravno toliko Avstrijci, kakor vsak drug narod pod avstrijsko vlado samo, in Tirolec bi bil lahko kak Nemeč, Italijan ali pa Slovenec, kakršne narodnosti ni pač bil.

Zdi se mi, da je že skoro zadnji čas za časnike v Duluthu, da malo bolj prouče te narode, a ne samo časnike, temveč tudi jeklarsko družbo in druge velike družbe in delodajalce.

Natanenim opazovalcem je splošno znano dejstvo, da je za poslenih samo v minnesotskih železnih krajih od 15 do 20 tisoč slovenskih in hrvaških rudarjev in gozdarjev, največ pa je med njimi Slovencev. Pisce je živel v St. Louis County zadnjih 25 let ter so mu dobro znana dejstva glede teh narodov. Nespačetno je imenovati nas Avstrijce, mrzimo in v vsak, ki govori o avstrijski narodnosti ali avstrijskem jeziku, ne ve, kaj govori. Ti ljudje so med najbolj zvestimi uslužbeni rudniških družb in brezdomno zaslužijo, da se omenja samo dejstva, ki se jih tičejo, tudi so v zadostnem vidnosti zastopani v tem okrožju, da se jih upošteva. Obiščite samo Ely, Tower, Biwabik, Gilbert, Eveleth, Virginia, Chisholm, Hibbing in druge kraje in

dobite si dejstev. Jeklarna v Duluthu ni nikaka izjema, ker ravno ti ljudje so povečini zaposleni tudi pri vseh drugih jeklarnah v Gary, South Chicago, Joliet in v okrožju Pittsburgha v Pennsilvaniji.

Ti ljudje, ali vsaj velika večina od njih so tukaj za stalno, so veliki posestniki in davkoplačevalci, ustanovljajo si dobre hiše in vzgajajo svoje družine v smislu ameriških načel in idealov in zato pričakujemo, da dobimo primerno priznanje, ne zahtevamo več kakor kar nam gre in nikakor ne maramo, da bi nas napačno opisovali, posebno še oni, s katerimi smo v ožjih in tesnejših stikih. Slovenci v tej deželi postanejo vedno najbolj zaščiten in dobri državljani, spoštujejo zakone in so ponosni, da se jih nazivlje ameriške državljane. Zato pa tudi upamo po vsej pravici, da se ne bo nikdar več pripetilo kako podobno nesporazumljenje.

Spoštovanjem

Geo. L. Brozich, l. r. To pismo govori samo zase. Dobro pokazuje, kako slabo nas poznajo Amerikanci, ker se ne potrudimo, da bi si pridobili zaslužen priznanje in upoštevanje. Niti ne vedo, kako je naše edino pravo ime. Poznajmo nas pod "granarji", "kranarji", "granarji", "avstrijci" in drugimi nesmiselnimi in ne preveč častnimi imeni. Vse to pa zato, ker smo sami premalomarni, da bi se postavili in zahtevali primerne spoštovanja in priznanja za svoje delo, drugič pa zato, ker so ameriški delodajalci in kapitalisti že predobro navajeni in razvajeni, da poznajo trde slovenske kosti in mišice, ki jih tako zelo izorabljajo po ameriških rudnikih, jeklarnah, gozdovih in drugih, kjer je za slabo plačo treba pridnih, vstrajnih, poštenih ljudi.

Saj niso vsi Slovenci samo na Kranjskem. Prav mnogo in dobrih Slovencev je na Štajerskem, Primorskem in Koroskem, je jih tudi v severni Italiji na Beneškem in na Prekmurjskem in Ogrskem. Vsi ti govorijo samo slovenski jezik, ker "kranjskega" ni.

Res je, da nimamo na razpolago niti denarne in ne moralne pomoči od nikoder, da bi potem angleško pisane časopisja mogli pokazati tujcem, da smo vredni ljudi, ki vsaj zaslužijo, da se jih kliče po imenu, kakor delajo fo posebno Nemci, ki so po dolgem trudu in boju dosegli, da jih poznajo pod njihovim pravim imenom in da jih upoštevajo kot narod.

Slovenec so v ečem zelo pošteni, priden, žilav in vstrajen narod, nič slabši od drugih. Mnogo naših ljudi se je že čisto strnilo z ameriškim domačim življenjem in dan za dnem se množi število ameriških državljanov, ki jim je tekla zibelka na Slovenskem.

Med Slovenci je analfabetstvo skoraj nepoznata stvar in bela vrana je Slovenec, ki ne zna vsaj čitati. Če pa se najde tak slučaj, tega ni kriv on sam in ne njegov narod, temveč ona vlada, koje imena ne maramo nositi. Slovenci so dovolj prosvitljeni, da vidijo tudi pomankljivosti v Združenih državah in dovolj, da tudi vidijo, da inajno tu več ugodnosti kot narod, kakor kjerkoli drugje.

Če bi bilo več slovenskih ljudi, ki bi se potegovali za svoje ime in ga ne skušali zatajevati, temveč bili nanj ponosni, kakor delajo to Nemci, Francozi in Angleži, ki niso v splošnem prav nič slabši od nas, pa bi bilo drugače. Posebno v naselbinah, kjer so Slovenci v pretežni večini, bi bilo treba v tem oziru več samozavesti od strani uplivnih in uglednih rojakov.

Zato iskreno čestitam rojaku Brozichu, da se je potegnil za ime Slovencev v Minnesoti, kjer so v velikem številu zastopani. Sledili naj bi mu še drugi rojaki po drugih krajih in potem bi ne bil daleč čas, ko bi mogli s ponosom izgovarjati svoje ime.

Nimamo ne svoje države in ne svojega vladarja, da bi bili od njega odvisni. Zato se naša načela in naši cilji prav nič ne križajo z onimi, ki jih ima ameriška ustava. Delajmo z drugimi za res pravo svobodo v Ameriki, ker je drugje nismo našli. Če v Avstriji nismo mogli reči po pravici, da smo dobri Avstrijci in dobri Slovenci obenem, moremo tu brez težave, da smo — Slovenci in Amerikanci in da zahtevamo spoštovanja in upoštevanja od njih.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. R., Chicago, Ill. — Imen dopisnikov ne izdajamo.

Dopisi.

New York, N. Y. — Ravno kar sem sprejela iz starega kraja pismo, v katerem mi poročajo zelo pretresljive novice iz tužne stare domovine. Med drugim tudi to: Dne 5. avgusta je padel edini sin Antona Lindič iz Smarjete vasi, Vinica. Janez, podomače Linčev Anze. Šele 28. novembra je pripeljala ta strašna novica na njegov dom ter že nekoliko bolnega očeta tako pretresla, da je tudi on dva dni pozneje, t. j. 1. decembra, preminul. Ker imam tu v Ameriki mnogo znancev in sorodnikov, vem, da bom s to novico ustrelega mnogim, ki so poznali njegovo dobrega očeta in brata. Naj v miru počivata! — Gertruda Lindič.

Pittsburgh, Pa. — Tukaj se je obrnilo z delom nekoliko na boljše. Tovarne so zvišale plače za 2 in pol centa na uro. Nekateri pravijo, da bo nekaj družb prihajajo mesec zopet zvišalo plačo za dva centa. Če bo res tako, bom že sporočil. Pozdrav! — Niek Skube.

Gorjanski župnik.

Spisal Rado Murnik.

(Konec).

Gospod France je naglo oblekel dolgo, gorko zimsko suknjo, korskoro srajco, sneh križ za umirajoče z žeblija, si vzel belo burzo, stolo in palico ter se poslovil od Barbe. Cerkovnik Luka, suhljat mož z visočimi ramami in dolgim vratom, mu je odklenil cerkev in šel zvoniti. Duhovnik je vzel poslednjo popotnico iz tabernaklja, jel moliti, blagoslovil pričujoče in nastopil težavno, jako nevarno pot. Kmalu so prišli iz slabo razsvetljene vasi, iz zatišja v viharno zimsko noč. Prvi je stopal Janez, za njim je svetil in pozval cerkovnik z zvončkom; in zadnji je korakal župnik s svetotajstvi.

Metlo je čimdalje huje. Duhovniku se je zdelo, da hočejo hudobni oblaki stresti na zemljo ves smeg, kar ga imajo tam gori v črnih višavah. Kmalu ni bilo ne steze, ne gazi. Vse je bil zasul metez. Opirali so se vsak ob svojo dolgo palico in gazili po celem; udirali so do nad kolena.

Vedno težje in težje je dobajal stari župnik svoja dva prednika, vedno težje je sopihal navkreber za medijm svitom Lukove svetilke. Ves je bil že razgret in truden od hudega napora; najrajši bi bil legel kar tja na tla v mehko belo posteljo. Le včasih je malo postal, da se je oddahnil vsaj nekoliko; ali takoj zopet je nadaljeval strmo pot, ko se je spomnil, da tam gori daleč v samotni ugaša življenje.

Kar je zavrnil Janez sredi molitve. Izpodrsnilo se je fantu, da je padel v smeg. Izpodbil je cerkovniku svetilnico, zadela je ob skalo, se razbila in ugasnila v viharni sapi.

"Križ božji, kaj bo pa zdaj!" je zamrmral suhi cerkovnik, ves izdelan in nejevoljen. "Zdaj ne vidim svoje roke pred seboj."

"Saj bomo kmalu pri nas", je šepetal Janez in se pobiral iz smega. "Mati so rekli, da bodo kurili ogenj pred bajto, da laže najdemo do njih. Le za meno!"

In dalje je ingljajal zvonček v divjo črno noč. "Pazita", se je oglasil duhovnik, "pazita, da ne strmoglavijo kdo v prepad!"

Vsi usapljeni so gazili dalje — dalje in se udirali mestoma do pasu v ugrezna tla.

"Le naprej!" ju je izpodbujal župnik, dasi so ju mu samemu tresla kolena in dasi je že komaj vzdigal noge iz smega.

Naenkrat je trčil cerkovnik ob Janeza in župnik ob cerkovnika. "Oh, oh!" se je izvilu fantu iz ust.

"Kaj je?" se je ujezil cerkovnik. "Kaj stojiš? Naprej!"

"Oh, oče, umrjejo brez zakramentov!" je tožil in se ni ganil dalje.

"Kaj čenččas, ali nismo hodili dosti hitro?"

"Saj to ni — oh — zgrešili smo pravo pot!"

"Zdaj bomo pa vedeli, kaj se pravi Bog pomagaj!" je sitaril razjarjeni cerkovnik. "Zdaj pa imaš svoj ogenj, zdaj! Zakaj pa si razbil svetilnico? Zakaj pa nisi bolje odpiral oči? O križane težave!"

doli in na drugo reber. Morda zagledam tam naš ogenj."

Fant je izgubil v gosti temi. Duhovnik in cerkovnik sta si brisala pot z obraza pa smeg z golih glav in pozorno vlekla na uho.

"Križ božji!" je vzdihoval dolgo Luka. "Zdaj se ta mlada zgraga še sam izgubi in naju ne najde več!" je mrmral in jel močnejše cingljati z zvoncem.

"Gospod fajmošter, gospod fajmošter!" se je oglasil naposled Janez iz teme.

"Tukaj sva!" je kričal cerkovnik skozi roke, da ne bi veter odnesel glasu.

"Semkaj! Naš ogenj!" je vpil fant.

"Žvižgaj, da te najdeva! Žvižgaj! Žvižgaj-a-aj!"

Ko so bili vsi trije zopet srečno skupaj, sta zagledala tudi župnik in cerkovnik visoko gori sredi teme pojemajoč plamen in pozneje še slabšejo luč na oknu revne bajte. S poslednjimi močmi, od silovitega napora trepetaje na vseh udih, je dospel gospod France do kočice. Pred očmi se mu je zibaio. Komaj je opazil objekano ženo bolnega Malinoveca.

"Mir tej hiši!" je zahrpal s slabim glasom. "In vsem, ki prebivajo tukaj!" je mrmrlal nežnar. Blizu postelje je gorelo na belo pogrujeni mizi dvoje sveč ob razpelju; na levi je stala posoda z blagoslovljeno vodo in zeleno vejico, na desni je bilo na krožniku več svačkov prediva, kruh s soljo, dva kozareca vode in oteraca. Pred mizo so postavili pručico. V kotu v postelji je ležal Malinovec z upadlim temnim obrazom. Župnik je vzel vejico, pokropil bolnika, sobico in navzoče, molil in mignil drugim, naj gredo ven.

Ko je izpovedal in obhajal Malinoveca, je jelo župnika mrziti, dasi je bila v koči peč vsa prekurjena. Roka se mu je tresla in v prsih ga je jelo bosti, ko je deval bolnika v sveto olje in mu ponudil razpeljo v poljub. Po opravilu je šel župnik takoj počivati. Tudi cerkovnik je prenočil pri Malinovec.

Teško je dihal gospod Mejani in kašljal pogostoma. Ko je hotel drugo jutro iz postelje, se je skoraj na tla zgrudil od slabosti. — Cerkovnik je hitel v Gorjane po štiri krepke fante, da so prepečljali gospoda na saneh v župnišče.

"Oh, saj sem rekla, saj sem rekla!" je zdihovala in se jokala Barba. Takoj je poslala po zdravnika. Kuhala je vsakovrstne čaje. Brat je potrpežljivo pil njena zdravila in jo tlažil. Ali sestra se kar ni dala umiriti.

Bolni župnik je slabeval vidno. Drugi dan popoldne je dospel doktor, majhen, čokat gospod z dolgimi osivelimi brki. Izprašal je bil poslanega dečka še doma, kako je župnik, in je bil vzel nekaj medicim s seboj. Ves popoldan in vso noč je ostal pri bolniku in kazal Barbi, kako naj streže bratu.

Skrbna nega ga je začela otela smrti. Tudi Malinovec je okrevale. Prej nego so mislili, je bil že na nogah.

Prišel se je sam zahvaljevat v župnišče.

Gospod France pa je ostal silno slab. Žalostno so se spogledavali Gorjanci, ko je prišlo v zvezi, da je zdravnik izgubil vsako upanje. Bolnik mu je pešal, hiral. Teško, težko je pričakoval poletja.

Minula je mrzla zima, minula je hladna pomlad; sijalo je zopet vroče poletno solnce. Vsa dan se je šetal bolni duhovnik po vrtu ali sedel na klopi, se grel, bral in dremal.

Jasne dne konec avgusta je počival na vrtni klopi. Tiho je gledal tja proti bližnjemu pokopališču; okoli usten mu je trepetal oni komaj vidni mehki nasneh, ki mu je osvajal vsako srečo na prvi pogled. Po toplem zraku se je izpreletavala jata golobov, so švigale lastavice; včasih se je oglasil samozavesten petelin. Sicer je bilo vse tiho in mirno na Gorjanah in v okolici.

Naenkrat pa je zaslišal bolnik lahke korake po pesku. Mlado dekle v kratkih krilih se je bližalo počasi klopi. Pogledal jo je natančneje in se zganil. Kakor sladka slika iz davnih srečnih sanj je stala mladenka pred njim. To so bile znane, krotke modre oči, tako jasne, krasne oči! Nekaj zagonetnega, nekaj nežnosladkega je zagorevala in ugašalo v teh tajno polnih zvestih zvezdah, pa iznova zaplamevalo in zaigralo. Vse, kakor bi stala pred njim — Anka! Pozabil je odzdraviti.

"Malinovecva sť, kajne?" jo je vprašal hitro.

"Malinovecva Jerica", je pokimala, mu podala velik šop lilastocvetne erike in povedala oči. "Ma-

ti so me poslali, naj vam ponesem to sem. In — in Bog daj, da odzdravite prav kmalu!"

"Zakaj si mi prinesla ravno vresnice?"

"Moja mati so mi ukazali tako", je dejala in ga pogledala naravnost v blede obraz. To bajno, sijajno oko se je tako čudovito mlo smejal in jokalo v deviški divoti in čistoti. Gospod France se je naglo obrnil in stran; mladostni spomini so mu izleli tajno solzo.

"Reči materi, da se ji zahvaljujem prav lepo. Pa kmalu spet prines šopek, če utegneš. Bereš kaj rada?"

"O, rada!"

Opiraje se na palico in na klop, je vstal in ji velel, naj gre z njim v hišo. Podaril ji je več knjig. Na cvetočih lilih sta se pokazali dve dražestni jamici. Podal ji je drhtavo roko in še enkrat pogledal v te čudovite dekle oči.

"Pozdravi mater! Varuj te sam Bog!"

Vsa vesela je hitela domov. Kmalu mu je zopet prinesla šopek erike; toda ni mu ga mogla dati v roke, morala mu ga je ponesiti tja venkaj za cerkev — na grob.

Poslej je jesenske dni visel na križu župnikove gonile vsako leto svež venček lilastocvetne vresnice; zakaj — to je vedela samo Jeričina mati, molčljiva Ana.

Plinovo razsvetljavo

so omejili vsled pomanjkanja premoga v Belgradu.

ČAROVNIK

Profesor Josip Zima je ravno kar dospel v New York in bo priredil predstavo v nedeljo 6. februarja v prostorih rojaka Leo Struklja, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y. Pričetek točno ob treh popoldan.

Profesor Zima je Slovenec in poznan kot najboljši učitelj vsakovrstnih coprnj.

Rojakom v Greater New Yorku se toplo priporočam, da me obiščejo v nedeljo 6. februarja pri g. L. Struklju, kjer bom predstavljal najnovejše komade, spadajoče v to stroko. Vsakemu, ki ima veselje, bom nudil priliko, da se priuč. Na svidenje!

Josip Zima, profesor čarovništva.

VABILO.

Tem potem vljudno vabimo vse Slovence in Slovence v Bon Air, Pa., in okolice

K DRUŠTVENI VESELICI, ki jo priredi društvo "Napredni Slovenci" dne 12. februarja t. l. v slovenski dvorani.

Veselic se boče vršila v korist našega mladega društva, zato se najdajo, da nas bodo počastila vsa sosednja društva iz Franklin, Conemaugh, Moxham in drugih naselbin v okolici. Mi bomo vsakemu društvu vrnilo mlo za drago. Veselica se prične ob 7. uri zvečer. Kdor izmed članov se ne udeležijo, plača \$1 v blagajno.

Torej vabimo vse rojake in rojakinje, da nas polnoštevilno obiščejo dne 12. februarja, da bo de uspeh tem boljši.

Vstopnina je \$1 za moške, ženske so proste vstopnine.

Za vsakovrstno zabavo in najboljša okrepčila bo de dobro preskrbljeno.

Na svidenje dne 12. februarja v slovenski dvorani!

Za odbor: Tony Jakobe, tajnik. (4-5-2)

NAZNA NIL O IN ZAHVALA.

Tužnim sream naznanjam sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da mi je dne 29. januarja po dolgi in mučni bolezni za vedno zaspala moja nepozabljena soproga in mati osmero otrok.

Zemeljske ostanke ranjke smo izročili materi zemlji dne 31. januarja na katoliškem pokopališču v Weston, W. Va. Tukaj zapuščena tri sinove, eno hčer in enega brata, v stari domovini pa tri sinove, eno hčer, mater in enega brata.

Zajedno se najiskrenejše zahvaljujem Francetu in Janezu Zbačnik, Antonu Rus, Janezu Košir, Karlu Šega in Franku Ruparčič, ki so v spremili k večnemu počitku.

Bodi ji lahka tuja zemlja! Žalujoči ostali: Janez Mohar, soprog France, Janez Ludvik, Anton, Alojzij in Stanko, sinovi. Karolina in Marija, hčeri.

Red Rock, W. Va.

POZOR, PEVOVODJA! Išče se slovenski pevovodja, ki je zmožen poučevati možki pevski zbor. Lepa prilika za dobrega učitelja. Več se poizve pri: S. P. D. "Ljubljanski Vrh", 155 Victor Ave., Detroit, Mich. (4-7-2)

Kje je ELIZABETA HUDEŽ? Rojena je v Ljubljani 14. okt. 1882. Pred 5. leti so dobili njeni sorodniki zadnje pismo od nje. Stanovala je takrat na 840 Monroe St., Brooklyn, N. Y. Njeni sorodniki bi radi poizvedeli, če še živi, mogoče se je poročila in kje se nahaja. Vsa tozadevna pojasnila naj pošlje sama, ali kdor bi jo poznal, na naslov: Rafačlova Družba, 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y. (4-9-2)

Kje je moj prijatelj JOŽEF PETAROS? Doma je iz vasi Borst na Primorskem. Pred 4. leti sva bila skupaj v Kansas City, Kansas. Prosim ga, da se mi oglasi, ali pa če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, da ga mi naznani, za kar mu bom zelo hvaležen. — John Montanick, Sioux Rapids, Iowa. (4-7-2)

Rad bi izvedel, kje se nahaja JOSIPA MIOTTI. Doma je iz Podgraja. Pred kratkim je prišel iz Medforda, Wis., in sedaj se nahaja nekje v Kane, Pa. Prosim enj. rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Primož Jakšetič, Box 64, Norwich, Pa. (4-7-2)

Rad bi izvedel, kje se nahaja RUDOLF CVELBAR. Doma je iz Stari vasi, fara St. Jernej, Dolensko. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar mu bom jako hvaležen, ali naj se mi pa sam javi. — John Kukman, 100 Watson Ave., Mount Vernon, Ill. (4-7-2)

Imam v zalogi MOHORJEVE KNJIGE za leto 1916.

En iztis (6 knjig) stane po pošti \$1.50. Sprejemam tudi udnino za prihodnje leto, ki znaša za Ameriko kakor vedno 1 dolar. Kdor naroči knjige ali pa vplača udnino za prihodnje leto, dobi proti doplačilu 30 centov TRIDESET KVADRATNIH ČEV LJEV VELIK ZEMLJEVID vojskujočih se držav, s katerim se za more pokriti celo steno.

ALOIS SKULJ, P. O. Box 1402, New York, N. Y. (5-1-29-2 y 2 d)

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O. Fr. Leskovic, Box 44, Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill. H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah.

Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Rok Firm, Frontenac, Kansas.

Jakob Petrič, Chisholm, Minn. Frank Gabrenja, Johnstown, Penna.

Louis Vesel, Gilbert, Minn. Mat. Kamp, La Salle, Ill. Frank Skok, 438 - 52 Ave West Allis, Wis.

POZOR ČITATELJI! Želim kupiti čistokrvne velike belgijske kunce z navzdol visečimi ušesi. Poudrbe pošljite na: J. Kolar, Box 282, Middleville, N. Y. (2-4-2)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn. Rojakom Slovenceem naraanzam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 413. Za obilen poset se priporočam. JOS SCHARARON

POTREBUJEM dve Slovenci ali Hrvatci, ki bi pomagali moji soprogi pri kuhinjskem poslu. Dobri kuharici plačam tudi več kot \$25 na mesec. Katero veselji semkaj priti, naj se mi javi. Stephen Butorac, Union Hotel, Trail, B. C., Canada (3-4-2)

Iščeva svoji prijateljici ANO in IVANKO GABER. Doma sta iz Skofje Loke na Gorenjskem. Pred kratkim smo bili skupaj v Pueblo, Colo. Midva sva čula, da sta sedaj v Chicago, Ill. Prosva cenjene rojake, če kdo ve za nju naslov, da ga nama javi, ali naj se pa sami oglasita na: George Pintar in Frank Kapus, Alta, Utah. (2-4-2)

NA PRODAJ trgovina s premogom in ledom, 175 stalnih odjemalcev. Rent za stan s štiriimi sobami in poleg tega še dva hleva stane samo \$18. Imam dva voza in enega konja. En voz za selitev, drugi pa za prevažanje premoga in ledu. Cena vsemu \$400. Vprašajte: Frank Wuchter, 272 Jefferson St., Brooklyn, N. Y. (31-8-2)

HARMONIKE bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsako poslje, ker sem že nad 18 let tuk

Moderni Belgrad.

Stari Belgrad je bil podoben veliki azijski vasi z nizkimi, mračnimi kočami, tesnimi in krivimi ulicami brez tlaka, brez pločnika; povsod so bile jame, luže in smrad. Prebivalstvo je bilo zelo mešano ter je govorilo največ turški, pa grški in najmanj srbski. Šele od leta 1867 je mesto začelo naglo napredovati, čistiti in lepšati se ter je pod Obrenoviči in Karagjorgjeviči postalo vsaj v gorenjem delu povsem moderno mesto z električno železnico in razsvetljavo ter s kanalizacijo.

Belgrad je imel zadnja leta okoli 100.000 stanovnikov ter je bil sedež kralja Petra, vseh ministrstev, državnega sveta skupštine (parlamenta), višjih finančnih in sodnih uradov. Srbske Velike šole (univerze) s filozofsko, pravno in tehniško fakulteto. Tu so bile dalje Vojna akademija, Trgovska akademija, bogoslovna, Velika ženska šola, ženska in moška učiteljska šola, nekaj gimnazij in nad 10 deških in dekliških osnovnih šol. V Belgradu je bila narodna knjižnica z nad 100.000 knjigami in zvezki, Narodni muzej, Solski muzej, Etnografski muzej, Narodno pozorišče (gledališče za dramo, koncerte in male opere). V njem so imele svoje poslanike ali konzule skoraj vse evropske države, ki so tu vzdrževale veliko uradnikov.

Belgrad je bil tudi sedež srbskih znanstvenih in umetniških društev, kakor so Srp. kralj. akademija, Srp. književna zadruga, Društvo sv. Save, Srpsko starinarstvo, društvo profesorov, učiteljsko društvo, kmetijsko, gimnastično, strelsko društvo, razna pevka društva, društvo za gluhonemno dečo ter za sirote in zanemarene otroke, za katere so se vzdrževale razne obrtne šole itd. V Belgradu je izhajalo mnogo političnih, leposlovnih, znanstvenih in strokovnih časopisov in zbornikov, ter so imeli upodobljajoči umetniki svoj državni zavod, kraj pa je ustanovil tudi srbsko umetniško galerijo.

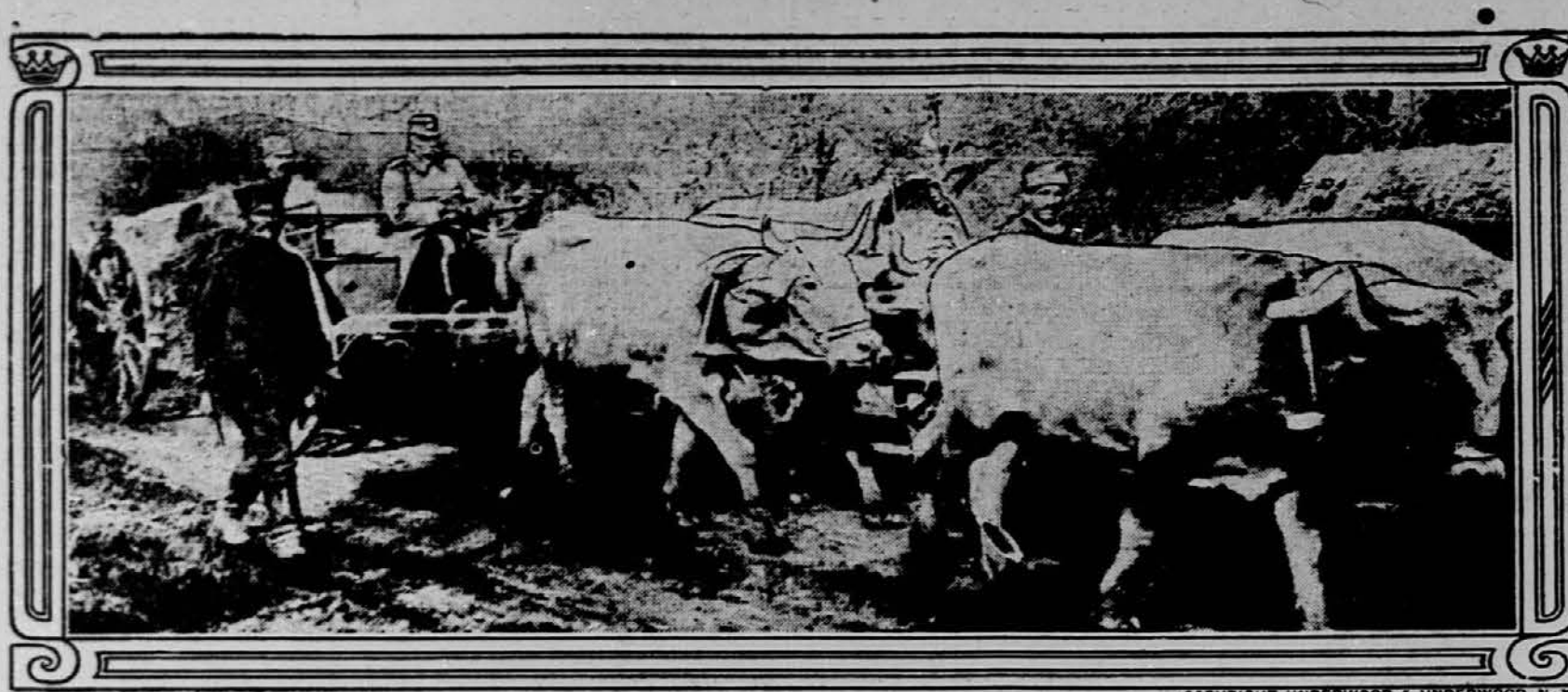
Belgrad je imel šest pravoslavnih cerkev, med katerimi je bila najlepša Saborska cerkev, dalje eno katoliško in eno protestantsko cerkev, dve mohamedanski ter dve hebrejski bogomolnici. Tu je stoval belgradski arhiepiskop metropolit cele Srbije; tu so se vršili vsako leto arhijerejski sabori. Belgrad je bilo znano trgovsko mesto ter je gojilo izvoz in uvoz blaga z Avstro-Ogrsko, Nemčijo, Francijo, Anglijo, Turčijo, Rumunijo, Bolgarijo in Italijo. Za pospeševanje trgovine je imelo mesto celo vrsto bank, zavodov, za drag. društev in udruženj. Tudi obrt se je gojila v raznih strokah ter so bile zgrajene raznovrstne tovarne (za pivo, keramiko, vžigalnice, lak, tobak, sladkor, kovinske izdelke, platno, čokolado in dr.). Imel je svoj magistrat ter bil razdeljen v šest okrajev.

Največja znamenitost Belgrada je bila stara, zgodovinsko slavna trdnjava, ki je preživela stoletja bojev, dokler je niso razrušili avstrijski topovi.

Kalimegdan je bil divno izprehajališče visoko nad reko s krasnim širnim razgledom na Srem in Banat. Ob potih so kipi srbskih pesnikov, pisateljev in junakov. Glavni okraj mesta so: Dolnje (stara) in Gornje (moderno) mesto s Kalimegdanom. Varski okraj, Savski okraj, Dunavski okraj, Palilula, Istočni in Zapadni Vračar, Svetosavski okraj in Terazije v sredini mesta. Najlepše stavbe oziroma palače so: Uprava fondov (hipotečna banka), Novi dvor, banka Slavija, Vojna akademija, univerza, gledališče in razni moderni hoteli (Pariz, Moskva) in dr.). Mesto ima več pristanišnih trgov in v zgornjem delu široke in ravne moderne in večnadstropne hiše. Glavne ceste so Dubrovačka, Dušanova, knez Mihajlova, pop Lukina ulica in Terazije. Belgrad ima tudi več spomenikov, med njimi so najljepši spomenik kneza Mihajla, Pantića in Dositeja Obradovića.

Belgrad je bilo veselo in prijazno mesto ter je bil onega prebivalstvo živahno in slovansko gostoljubno. Po krivdi Rusije in srbskih bojevitih politikov in civilnih in vojaških obleki pa se je Srbija osovražila Avstro-Ogrski, Nemčiji in Bolgariji. Zaradi zločinov te politike je izbruhnila vojna, padel je lepi Belgrad v žalostne razvaline ter je uničena vsa Srbija.

Rojaki, naročite se na "Glas Naroda", edini slovenski dnevnik v Ameriki!



KRALJ PETER NA BEGU IZ SRBIJE.

Na pečinah.

Enoletni prostovoljec četovodja Josip Arko piše svojim staršem: Naše stanovanje je na visoki, strmi gori. Barako imamo pod stromi skalo; vsa je iz kamna, le streha je lesena. Naš vod ima najlepše pozicije, najbolj v skalah, tako da se moramo posebno v temnih, oblačnih nočeh plaziti po vseh štirih ali pa po zadnji plati. Nekateri se kdo hipno znajde namesto v naši baraki, kje v kaki skali ves krvav, ali pa na strehi kake druge barake bolj spodaj.

Naš vod je razdejen v tri roje, katerih vsak ima svoje strelske jarko, svoje pozicije. Le-te so napravljene iz samega kamena, so nekak zid, v katerem so strelne linije. Boljših strelskih jarkov se tu ne da napraviti, ker ni nikakega lesa. Žaganice za streho pri barakah se morajo daleč iz doline nositi — pomislite, po takih strmih, kjer ni nobenega pota! Kakih pet minut od postojank imamo barake. Podnevi imamo samo straže postavljene, ponoči pa gre vse moštvo v barako, ki je pri pozicijah, la bi bili v slučaju kakega napada takoj pripravljene. Nekaj jih stoji zunaj na straži, drugi so v baraki pri peči. Ko zobe one, ki so na straži, jih izmenjajo drugi iz barake. Jaz imam ponoči 3 do 4 ure službe, potem se prost.

Podnevi je pa tako življenje: — Krog 7. ure zjutraj pridejo ljudje iz pozicijske barake v spodnjo barako t. j. v stanišče, kjer ostanejo cel dan. Eden mora iti vsak dan po vodi tri ure daleč. Nato si vsi skuhamo kavo v peči, ki so jo bili sami napravili. To je velika peč, narejena iz skal in zamazana s blatom namesto z malto; na njej se lahko obenem grejeta dve skodeli, v eni se pa kuha. Seveda nam dela ta peč večkrat velike preglavice, ker dim noče po izpeljani luknji niti prosto, ampak se vlači po baraki krehamo tako, da se baraka tres in da smo v nevarnosti, da se z barako vred preuknememo v dolino. Na to peč se lahko vsedem, kakor doma v zasepek. Imamo tudi železno peč, te ljudje ne puste kuriti ker se ne da tako lepo kuhati v njej. Dveh peči pa ne moremo kuriti, ker ni drv. Hlode morajo no siti uren daleč na ramah.

Po kavi gredo ljudje spat približno do ene ure popoldne. Nato gredo vsak na svoje delo: eni se gredo popravljati, drugi dela napravljati itd.; delo traja do 5. ure zvečer. Nato gredo zopet si v pozicijo sko barako in ostanejo ondi do 7 ure naslednjega jutra.

Od 6. do 7. ure zvečer pride me naša kruh, kava in večjih tud kosce cukra za vsakega. Menadž preskrbi tisti šarž, ki do polnoč nima službe, in jaz. Potem pa prihajajo ljudje posamezno jest — po eden in eden. Ko eden poje in se vrne v pozicijo, pojde drugi itd. Če se menadž tačas shladi, jo po grejejo. Tako gre dan za dnem. Jaz poborem zvečer iz svoje menadž meso in ga shranim za drug dan, juho pa popijem. Drugi dar pa si napravim imenitno pečenko kakoršna nima vsakod. Meso zrežem, na ognju sevrem nekoliko koščkov špeha, ki sem si ga bil preskrbel po velikem trudu in seveda zelo varčujem z njim, potem stremem večer v razbeljeno mast dodenem malo česna, katerega mi bo pa tudi kmalu zmanjkalo, vse skupaj se malo povrem in krasna pečenka je gotova. To se je! Potem si pa napravim še skodelo kave ali čaja in kosil sem kakor prav gospod. Tudi zjutraj si skuham kavo ali mi pa vse to napravi kak vojak. Razen 3 do 4-urne službe počim sem cel dan prost.

Danes nadaljujem pismo. Rav-

no kar sem se najedel zajca — pečenega in s česnom posutega. Ej, to pa to — si menda mislite —, kje si pa tega staknil? Stvar je taka: Moj "purš" je bil dobil kartico od žene, na kateri mu naznanja, da mu je poslala zajca, v katerega je dejala zajca in pa sklenico žganja. Tekli so dnevi in minil je cel mesec, a o zajcu ne duha ne sluha — in ga pač tudi ne bo. Tedaj smo se začeli šaliti, da se je zajec napil snopsa in oddefilirjal po gozdu. Rekli smo možu, naj piše svoji ženi, da drugič ja ne bo devala snopsa poleg zajca. Otrdod je tedaj prišlo, da pravimo mesu, ki ga pražimo, "zajec".

Naj vam še nekoliko opišem svojega kolego, enoletnega prostovoljca, po pokliki nadučitelja z Goriskega. To vam je grozno "komod" človek, civilist z dušo in telesom. Veliko bolj bi bil sposoben za puščavnik nego za vojaka. Pozabljiv je od sile; ravnokar je imel v rokah skodelico s kavo, a predno je izpil, jo je nekam položil in ne ve kam. Danes zjutraj je bilo: moj tovariš sedi na postelji, se drži za glavo, kakor bi študiral najgloblje reči, in govori: "Da sem kupil svinec, to vem, da sem ga imel ravno prej v rokah, to vem — kam sem ga dejal, tega ne vem."

Jaz sem se pa smejal na postelji in pisal. Za nobeno stvar se ne pobriga, vse bi mu moral kdo drug pokazati, navsetovati, mu prinesti pod nos. Premečko so ga pač vzgajali dobra mati, preveč mu je stregli! Drugače je pa posten in dober fant, da malo takih. Kletvino ali kvartanja ne more slišati in vsakogar takoj ošteje. In fanteristom ki jih sliši kleti ali čekat, zagrozi, da jih o prvi priliki pošlje po grozni strmi stezi po kako zelo nerodno ali težko stvar. Mišim, da bo na ta način časoma popolnoma iztrebil kletvino in čukanje. Da je tak človek mirovljubni, si je lahko misliti.

Tako sem vam povrnem opisal svojega najozgej tovariša: rad bi vam obširneje predstavil tudi druge najine ljudi, a to bi zahtevalo preveč papirja in pisanja, zato naj slede tukaj le podpisi naš vseh:

V mrtvih nočeh.

Fran Albrecht. (Konec). Krog polnoči se je tisti večer povrnil Štefula domov. Nažgal si je svetilko in gledal okrog sebe z začudenim in zmedenim pogledom, kakor ljudje, ki zaidejo po pomoti v tuje stanovanje. — Bogami, tako sem spet tam kot prej... se je pogovarjal s samim seboj in jezik se mu je zapletal v nerazložno besedičenje. — Tako se mi je zdelo, da... Pa saj je to moje domače ognjišče... moja ječa, moja temnica! Zasmejal se je naglas, nato pa se zamislil.

Čemu neki kolovratim tako vse noči naokoli, kakor da bi iskal samega sebe? Saj sem vendar tod doma... Oj, proklete! Je nenadoma vzkrilnil in planil s stola, kamor se je bil vsedel, — spet se pričel stara komedija... Kljuje, kljuje... prav kakor Prometeju nekoč!... Ah, fej, kaka veličasna, poetična primera! Saj tam so bili vendar orli — veliki črni orli in so kljuvali po drobovju in so s krepilji grebli po vročem živem mesu... Mene pa koljejo smeti — da, to so moji kragulji! Prometej, ki je ugrabil ogenj iz nebes, je bil junak, titan, jaz pa — tapica, tapica...

Prišel se je s pestjo biti ob prsi in je kričal kakor obseden: Proč, hudič! Proč, smeti! Ne dražite me, ne vrajte!... Ali vas še nisem ugonobil? Saj sem se napil! Stopal je trdo po izbi in je srdito gestikuliral z rokami. Ko se je nekoliko spokojil, je stopil k oknu. Tam je še vedno prselo, drobno in tiho ter v črno noč zamolklo prepevalo svoje enakomerno, zategnjene melodije kakor monotono, trdno umiranje...

Študirati je pač treba. Izpite imam, dolžnosti... in v delu je edini blagoslov, edina sladkost, pravijo, se je resno in urno okrenil od okna in sedel k pisalni mizi. — Samo vdajati se ne tem obupnim mislim! — Odprl je knjigo in čital. Oči pa so se mu solzile neprestano in se zapirale same ob sebi in misli so blodile bogve kam v stran. Prečital je stavek in ga akrlati pozabil.

Ne gre, nič več ne gre. Snoti ni šlo, danes ne gre in jutri ne pojde in pojutranjem in nikoli več! O Bog, saj ne zmorem ničesar več! Ves sem se izgubil, velik greh sem napravil nad samim seboj! Zastrmel se je od knjige v stran in pred njegovim očesom se je razprostrla v neskončen segajoča siva pečena plan. Nobenega človeka ni tam, nobene živali, nobene rastline, le on sam sredi smrtne pušave ves gol s svojim slabotnim telesom, vse ubog, izgubljen in zavrnjen. — Tedaj se mu je strela vse telo, oči so se mu izbuljile od nenadnih silne groze, s trepetajočo desnico si je otrl mrzlo čelo. Ko se je zavedel, se je naslonil na mizo in razjokal bi se bil do solza od te brezmejne zapuščenosti, ki jo je občutil v svojem srenu.

Vzel je kozarec vode in ga izpil na dušek. Nato pa se je z energičnim sunkom dvignil s stola in stopil z močnim korakom. — Ne, še je čas! Kaj zato, če ne zmorem več, da, kaj zato, če ne zmorem niti toliko kot drugi — kaj zato? Nič mi ni treba obupavati! Z delom in vztrajnostjo se doseže vse, to ni gola fraza! Živeti se pravi živeti in delati se pravi delati! Kaj nadčlovek, kaj titan, kaj Prometej! Svet ne obstoji samo iz njih in zaradi njih! Jaz ne bom grabil ognja iz nebes, jaz ne... ko je vse skupaj laž! Fan-

ti tazuje za nezrele osemnajstletne fante! S fantomi slepijo našo domišljavost in skušajo laskati našemu samoljubju, pa zastrupljajo nas lahkoverne ljudi z nedolžnimi dušami in sanjarskimi mehkiimi smei... Mislim sem postati izbraneec, nekaj imenitnega, posebnega — karkoli si boji velikega sploh, o seveda, pa sem se zapil, izgubil, vrغل proč... To je vse, kar sem dosegel! In celo življenje bi mi kmalu ugrabili ti brezdušni, brezvestni ljudje — življenje enega človeka... A še je čas, še je čas!

In iz izrazom slabotnega človeka, ki je srdit nad samim seboj, se je oziral naokrog, kje bi se mu ponudila prilika, da bi tudi dejansko pokazal in utegel svoj srd. Ne da bi dolgo pomisljal, je skočil na posteljo in strgal s stene sliko Venerino, ki ga je nekoč stala mnogo denarja. Prišel jo je trgati s hitrimi, nervoznimi rokami v drobne kosce.

Pa zakaj bi visela ta reč v moji sobi in pričala jasno o mojem slabem, skvarjenem okusu! Je šepetal s stisnjenimi ustnicami in metal hlastno kosce kartona krog sebe. — Naj se uniči vse to! To je za pohotne stare in zvodenele estete: jaz pa stopim na razpotju življenja in imam resnejše opravke, da se poslovim od samega sebe.

Predno je legel v posteljo, je dvignil iz malega predalčka pisalne mize droben, že nekoliko ostrel zvezek in ga ogledoval kakor z nevošljivimi in zlobnimi očmi. — Samo nočoj še, si je rekel, nočoj poslednjokrat! Jutri bom zažgal to svojo preteklost in potem se poslovim od teh reči in tistih časov, ki so me uklenili nase s tisočeriimi sponami samoljublja... "Tisti časi" so pomenjali zanj življenje, ki je ležalo že daleč za njim, življenje tako bogato in plodno, tako samozavestno in polno vere vase, kakor je bilo v resnici ubogo in bedno, onemoglo in polno dvomov to njegovo sedanje življenje. To so bili tisti časi, ko je imel Ivan Štefula že veliko in sijajno mnenje o sebi, polno silnega upanja, da se nekoč visoko povzpne preko vseh teh poprečnih ljudi naokrog — "teh filistrov in drhali" — kakor je kristil v svoji brezmejni mladostni nevednosti svoje poštene soljudi... Zdelo se mu je tedaj, da čuti v sebi mogočno, silno zvanje, ki ga bo napravilo umetnika-stvarnika po milosti božji; da bo razvil svoje osebnost, ki se bo kakor vihra in orkan razlila preko dežel. Zato je pisal verze in tudi slikal je. Z muziko se je pečal in za politiko se je zanimal. Zato je nosil kot viden znak svojega duševnega plemstva dolge lase in črno, umetno zavozljano kravato; zato je zrl mračno v svet in se smehljaj bolešno in skeptično.

To so bili "tisti časi", od kojih se je nameraval posloviti Ivan Štefula, ko je ležal v postelji listal po drobnem zvezku, po svojem najdražjem, na kojega vsebino je zidal toliko svojih nad ter je sedaj s popačenim, nalašč potvorjenim glasom, kakor sebi samemu v zasmeh, polsložno recitiral svoje lastne stih:

Kod hodiš zdaj, mladenka ti, z lasmi opalnimi, z očmi udano-tožnimi, sentimentalnimi... Obmolknil je, kakor bi odrezal. — Kaj, to da sem se drznil napisati jaz — to? je skočil kvsihku in se popraščeval glasno. — In na trhle, ničvedne verze sem zidal svojo zlato bodočnost, gradil svoje upe, stavil svoje impertinentno pričakovanje — v tem sem iskal talenta... hahaha, kolika zmot! In vse na njem je izbruhnilo v dolg, krčevit smeh. V visokem lo-

ku je zamahnil z zvezkom, s svojim najdražjim, da se je raztrgal in so mali, tenko popisani lističi sfrftotali kakor male, bele, zapuščene ptičke po zraku, plapolali nekaj časa in se lovili, nazadnje pa podali vsekrižem naokrog... — Adijo! Adijo! se je posloviljal od njih Ivan Štefula. — Adijo, malost — poezija!... "Kod hodiš zdaj, mladenka ti?"... Iznova se je pričel smejeti s svojim naglim, krčevitim smehom, metal se je na posteljo in se zopet vzpenjal ter neprestano ponavljal te svoje štiri verze. In sredi najšumnnejšega smeha mu je nenadoma je polzeli iz oči dvoje velikih in rezkih solza.

Ivan Štefula si je zagrnil glavo z odejo in v smislu in ihtenju zaspal. Spal je je vedno, ko je že davno skozi okno pozdravljalo solnce — tisto veličastno pomladno solnce, ki ga je tako silno pričakoval. Ležal je napol razodet, s priprijeti ustnicami, ki so vztreptavale od časa do časa kakor v pridruženem ječanju; zganile so se ro-

ke, v starikavih gubah mladega čela je dremala skrb... Tako spijo — težko in nemirno — mladi ljudje v tistih prestrašnih nočeh, ko kljuje in gloje, ruje in zastruplja, stvarja in ruši v njih dušah najtrpejša bolečina spoznanja.

Indijski pisatelj Tagore zaprt. Angleške oblasti so aretirale znanega indijskega pesnika, ki je dobil Noblovo nagrado za literaturo. Aretirali so ga zato, ker je ne nekem javnem shodu ostro kritiziral postopanje Angležev na prami Indom.

Vojna razstava na Dunaju. Na Dunaju se otvorila 1. maja 1916. velika vojna razstava.

Vatikan in Monako. Iz Rima poročajo, da so se zopet obnovili diplomatski odnosi med Vatikanom in Knezožv v Monacu, ki so bili pretrgani leta 1911. Knez Albert je imenoval grofa Capello di Torino za poslanika v Vatikanu.

ku je zamahnil z zvezkom, s svojim najdražjim, da se je raztrgal in so mali, tenko popisani lističi sfrftotali kakor male, bele, zapuščene ptičke po zraku, plapolali nekaj časa in se lovili, nazadnje pa podali vsekrižem naokrog... — Adijo! Adijo! se je posloviljal od njih Ivan Štefula. — Adijo, malost — poezija!... "Kod hodiš zdaj, mladenka ti?"... Iznova se je pričel smejeti s svojim naglim, krčevitim smehom, metal se je na posteljo in se zopet vzpenjal ter neprestano ponavljal te svoje štiri verze. In sredi najšumnnejšega smeha mu je nenadoma je polzeli iz oči dvoje velikih in rezkih solza.

Ivan Štefula si je zagrnil glavo z odejo in v smislu in ihtenju zaspal. Spal je je vedno, ko je že davno skozi okno pozdravljalo solnce — tisto veličastno pomladno solnce, ki ga je tako silno pričakoval. Ležal je napol razodet, s priprijeti ustnicami, ki so vztreptavale od časa do časa kakor v pridruženem ječanju; zganile so se ro-

ke, v starikavih gubah mladega čela je dremala skrb... Tako spijo — težko in nemirno — mladi ljudje v tistih prestrašnih nočeh, ko kljuje in gloje, ruje in zastruplja, stvarja in ruši v njih dušah najtrpejša bolečina spoznanja.

Indijski pisatelj Tagore zaprt. Angleške oblasti so aretirale znanega indijskega pesnika, ki je dobil Noblovo nagrado za literaturo. Aretirali so ga zato, ker je ne nekem javnem shodu ostro kritiziral postopanje Angležev na prami Indom.

Vojna razstava na Dunaju. Na Dunaju se otvorila 1. maja 1916. velika vojna razstava.

Vatikan in Monako. Iz Rima poročajo, da so se zopet obnovili diplomatski odnosi med Vatikanom in Knezožv v Monacu, ki so bili pretrgani leta 1911. Knez Albert je imenoval grofa Capello di Torino za poslanika v Vatikanu.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLAND ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:		
Abeceknik slovenski	—25	Na jutrotem
Abeceknik nemški	—25	Na različnih potih
Ahnov nemško-angleški to-	—50	Nedolžnost preganjana in
mač, vezan	—40	poveljčana
Angleščina brez učitelja	—30	O jetiki
Berilo prvo, vezano	—40	Odvetniška tarifa
Berilo drugo, vezano	—70	Paviha
Cerkvena zgodovina	—50	Pod Turškim Jarmom
Domači zdravnik	—45	Pregovori, prilike, reki
Fizika 1. in 2. del	—40	Revolucija na Portugalskem
Katekizem vez. veliki	—15	Rinaldo Rinaldini
Katekizem vez. mali	—80	Roparsko življenje
Navodilo za spisovanje raz-	\$1.25	Srečolovce
nih pisem	\$4.00	Strelec
Nova kuharska knjiga	\$1.00	Sv. Genevofa
Občna zgodovina	—50	Sv. Notburga
Pesmarica, nagrobnice	—50	Titanik
Poljedelstvo	—50	Trojak, povest
Popolni nauk o čebelar-	\$1.00	Turki pred Dunajem
stvu, vezan	—20	Vojna na Balkanu, 13. zvez.
Postrežba bolnikom	—25	Za kruhom
Sadjereja v pogovorih	—25	Zgodovina c. in k. pešpolka
Schimpffov nemško-sloven-	\$1.20	št. 17 s slikami
ski slovar	\$1.50	Zgodba o povišanju
Slovensko-angleški in angl-	—50	Zgodovina slov. naroda 5.
slov. slovar	—50	zvezek
Slov. angl. in angl. slov.	—50	Zlate jagode, vez.
slovar	—50	Življenje trnjeva pot
Slovenski pravnik	\$2.00	Življenje na avstr. dvoru ali
Slovenska Slovnica, vez.	\$1.20	Smrt cesarjeviča Rudolfa
Slovenska pesmarica, 1.	—60	(Tragedija v Meyerlingu)
Spretna kuharica	—75	
Trtna uš in trtojeja	—40	SPILMANOVE POVESTI:
Umnja živinoreja	—50	1. zv. Ljubite svoje sovraž-
Umni kmetovalce	—50	niko
Veliki slovensko-angleški	\$2.00	2. zv. Maron, krččanski
tolmač	—25	deček
Voščilni listi	—40	3. zv. Praški juček
Veliki vsevedež	—60	4. zv. Arumugan, sin indij-
Zgodba sv. pisma	—50	skega kneza
Žirovnik, narodne pesmi,	—50	5. zv. Kraljičin nečak
2. in 3. zvezek, vez., po	—50	6. zv. Rdeča in bela vrt-
		nica
		7. zv. Korejska brata
		8. zv. Prisega huronskega
		glavarja
		9. zv. Angelj sužnjev
		10. zv. ...
		11. zv. ...
		12. zv. ...
		13. zv. ...
		14. zv. ...
		15. zv. ...
		TALLJA.
		Zbirka gledaliških iger
		Pri puščavniku
		Idealna Tašča
		RAZGLEDNICE:
		Newyorške s cveticami,
		humoristične, božične, no-
		voletno in velikonočne,
		komad po
		ducat po
		Z slikami mesta New Yorka
		po
		Album mesta New Yorka
		s krasnimi slikarji, mali
		ZEMLJEVIDI:
		Združenih držav, mali
		veliki
		Balkanskih držav
		Evrope, vezan
		Vojna stenska mapa
		Zemljevidi: New York, Co-
		lorado, Illinois, Kansas,
		Montana, Ohio, Pennsylv-
		ania, Minnesota, Wis-
		consin, Wyoming in West
		Virginia in vseh drugih
		držav po
		Avstro-Ogrske mali
		veliki vezan
		Celi svet
		Velika stenska mapa U. S.
		na drugi strani pa cell
		svet

OPOMBA: Naročilom je prik. žiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znakih. Poština je pri vsaki knjigi za vršnjenem.

Jugoslovanska



Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa. Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio. Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn. Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn. Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich. PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans. JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill. JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O. JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O. JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo. G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn. LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, št. 2, Ely, Minn. JOHN GRAHEK, št. od društva Slovenec, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuredna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Zdenko Petersilka.

Ivan Cankar.

(Konec.)

Kadar sem se poslovil, me je spremljal Petersilka do stopnic, časih do veže, časih na cesto.

Kaj pravite zdaj? Kaj pravijo zdaj ljudje? — se je smehljaj z veseložarečim obrazom. — Človek se časih spota, kaj za to? Mladi smo bili, zdaj se staramo, zdaj je rogoviljenja konec! — Kam? V krčmo! Ne, nikoli več! rekel sem in ročno je! Dvajset goldinarjev imamo že prihranjenih — vse za Zlenka!

Prijel me je pod pazduho, sklonil se je čisto k meni in je šepetal. — Ali ste pogledali še kdaj njegove oči? Tam je vse, celo kraljestvo je tam. Rečem, gospod, bojim se časih, ne upam si pogledati in roka se mi trese, kadar čutim, da srimi name s tistimi očmi. Oglejte, šele mesec dni je, še ne, in že imamo dvajset goldinarjev! Teško je pač, sitno je — ampak radost v sreči! Jaz sem jetičen, toda jetičen sem že dolgo in lahko se držim še par let vsaj še dve leti. En mesec — dvajset goldinarjev; dve leti — petsto goldinarjev! Še bolj bomo hrani-li! Zdalj sva se zmenila z ženo, da ne bova več pila mleka zjutraj — kaj je treba zdravemu človeku zajtrka? Zdenko ne bo vedel, on bo pil mleko! In zdaj pomislite: človeku, kakor je Zdenko, bo petsto goldinarjev bogastvo; zakaj druga reč je, če vržeš na rodovitno prst, nego če ga vržeš v pesek. Razjokam se velikokrat od radosti, vsako noč se razjokam, ko pomislim, kako bo češčeeno moje ime!

Dolgo je govoril, kakor v omotici, čudne stvari, ki sem jih napel poslušal in komaj razumel. V veži je izpuštil svojo roko, pogledal mi je v oči s čudnim, usmiljenja in ljubezni prosečim pogledom, nato se je naglo okrenil ter hitel po stopnicah.

Tako je bilo, dokler ni bil mesec pri kraju. Nato pa je bila izba vsa tiha in mračna, okna so bila zagrnjena. Na tleh je ležal Petersilka, napol oblečen, napol pa razgaljen; bled je bil njegov obraz, usta so bila odprta; tudi žena je ležala na tleh, sople je teko in njene ustnice so bile zatekle in ožgane. Zunaj, pred durmi je stal Zdenko; slonel je z rokami in v obrazu ob ograji nad stopnicami in je strmel v globodino. Prijel je človek, da bi pozvonil, Zdenko se je prestrašen okrenil.

— Ne, ni doma očeta, nikogar ni doma... šele zvečer! Hotel sem se posloviti. Petersilka je vstal, da bi me spremljal, toda vstal je tudi Zdenko.

V temi je iskal moja lica in vztrepetal sem, kot sem začutil njegove tople, zametne roke.

III.

Tako je prišel tisti dan, ki mi slin nanj s bridkostjo. Jaderno se je zgodilo, švignilo je v hipu mimo mene.

Truš, krik, smeh, procesija po ulici.

— Ljudje božji... ne Petersilka, temveč Petersilka. Kje je Zdenko? Zdenko, kje je tvoj denar? Kaj ti je žal zanj, Zdenko? Zaslужil bom drugega, zakaj ti si moj sin, moja prihodnost. Kje si Zdenko? ... Stoj, Zdenko, ti si me tepel! Nocoj si me tepel... pričo vseh ljudi, ko je komaj mrak! Zdalj stopi predme, odgovarjaj, tvoj oče sem!

In pijanec se je smejal dobrodušno, lepo radost si je bil izmislil. Žena ga je vodila pod pazduho in je jokala.

— Nocoj ne več dalje, Jan!... Hudo mi je pri sreči, na svojo mater sem se spomnila!

— Le tiho, duša mila, ne jokaj! Hudo sva naredila, lepo bova napravila. Še baron bo najin Zdenko. ... Kje je Zdenko?

Oziral se je, napol vesel, napol v skrbeh. Še bledejši, še bolj upal in ves razoran je bil njegov obraz; tudi sukinja je bila še bolj ohlapna in kakor gole kosti so bile njegove roke.

Nič več ni bila njegova procesija tako vesela kakor prej. Otroci so se navadili nedelje in praznika; ženske so stale v veži in so pljuvale na cesto, predenj, ki se je čudoma čudil.

— Zakaj me zaničujete, ljudje božji? Kaj sem vam storil? Nikomur nisem storil hudega, nego sebi!

Zbrali so se ljudje, stali so na ulici; zakaj Petersilka je bil nenadoma pokleknil sredi ulice in se je priklanjal z uslužnim smehljajem na vse strani.

— Vi vsi, ljudje božji, ste bolj si od mene, in celo jaz nisem hudoben! Kako blag je torej ves svet! ... Ampak če je še tako blag — na najvišjem vrhu sveta stoji svet človek, vsega človeštva sree in duša, in ime mu je Zdenko Petersilka. Ljudje božji, to je moj sin!

Žena ga je prišla pod pazduho in ga je vzdigovala.

— Pojdi, Jan... svet ni blag! Smehljaj se je otroško.

— Če je svet blag ali če ni blag, zakaj bi ne govoril z njim? Ne prašam, kdo me posluša; to prašam, kaj govorim.

— Vstani! Vstal je, toda takoj je iztegnil roko proti nebu; do komolca je padel ročaj; rdeča ruta, posvalkana in umazana, se je bila odvezala in je ležala okoli ramen.

— Ali vidiš, žena, tisti zlati oblak? — Vidim ga!

— Na tistem zlatnem oblaku bo cesarjeval nekoč najin sin... Vesel krohoh.

Niso bili pripeti škrieci samo na hrbet, temveč čisto na ramo, na desno in na levo stran. Zelo čudno je stal Petersilka sredi ceste, veliko daljše in veliko tanjši se so bile njegove noge, veliko daljša je bila njegova roka, iztegnjena proti nebu.

Žena je izpuštila njegovo roko, tekla je za paglavci, nerodno in omahovaje in se je takoj vrnila.

— Zakaj ne bi otroci imeli veselja? — se je smehljaj Petersilka.

— Zakaj ne bi ga imeli? — je odgovoril bosonog paglavec, in je sunil pijanec s toliko silo v bok, da se je Petersilka močno opotekel ter padel na obraz. Izšla se mu je kri iz nosa in iz ust.

Slaboten, bledkast fant z velikimi črnimi očmi je stal ob njem, kakor da je bil vzrastel iz zemlje. Sklonjen je stal, gledal je naokoli, iskal je in štel.

Nenadoma je stopil preko ceste, z mirnim korakom, skoro dolgočasnim. Ob tlaku je stal kuštrav fant, bosonog, obraz predrzen in navihen, roke v hlačnih žepih.

— Ti si storil! — je izpregovoril Zdenko, zelo tiho, skoro šepetaje.

— Jaz sem storil! — se je zasmejal paglavec Zdenku naravnost v obraz.

lobarju okoli nje. Samo z urnim pogledom se je ozrl Zdenko na mater in je takoj okrenil oči; lica njegova pa niso bila tako bleda, temveč siva kakor umazano platno.

Takrat sem doživel velik trenotek. Zakaj tisti drobni, sivi obraz se je nenadoma vzdignil, črne oči so gledavale v moje — okno.

— Z Bogom! Hotel sem hiteti navzdol, na cesto, toda začaran sem stal.

Sklonil se je Zdenko, globoko se je sklonil; Petersilka se je nasmehnil ljubezljivo, zamahnil široko z obema rokama, hotel se je vzdigniti in ni mogel.

— Tako je! To sem vedel! — je vzklilnil Petersilka. Okrenil se je proti oknu drobni, blede obraz.

— Vedel je... tudi vi ste vedeli! Črna gruča se je zgrnila pod mojim oknom... spustil sem zagrnjalo in sem zakril oči.

Razne zanimivosti.

V hrvatskem saboru

imajo poslanca, ki je sicer že precej star, pa igra še vedno in v velikim uspehom vlogo enfant terrible. Piše se za Marka Mileusića, je frankovec, sicer pa dober človek. Mileusićev govori nudije poslanecem in poslušalcem vedno mnogo zabave, predsedniku pa povzročajo mnogo sitnosti, ker mora dobro paziti, da mu govornik ne uide na "prepevedano polje". Tako je poslanec Mileusić v zadnji seji zahteval, da se najproglasi saborskega predsednika za blaznega, ker je izključil nekatero frakcijo za 90 sej; kar je prebedasto. Končno je pozval Mileusića poslanca duhovnike, da naj naprosijo na peča, da se preseli iz Rima na Hrvatsko, češ, da požrejo Italijani vse papeževe milijone. Predsednik sabora si ni mogel drugače pomagati, kakor da je vsled velikega sčeha preuščil sejo.

Kakor je videti, ima hrvatski sabor v teh resnih časih svojega dobrega humorista.

Velike tatvine na pošti v Karlovcu.

Na pošti v Karlovcu na Hrvatskem so že dalj časa opažali, da zmanjkuje odposlanih in prispelih paketov in prihajajo so tudi pritožbe glede denarnih pošiljatev. Policiji se je končno posrečilo izslediti pravega tatinskega organa zaciho, ki si je tekom zadnjih tednov prilastila več tisoč kron na pošti oddanega blaga in denarja. Najodličnejše člane te družbe, kateri je načeloval ekspeditor Sokac so zaprli.

Francosko ženstvo za vojno.

Nemški listi javljajo, da je pa riški "Figaro" priobčil odprto pismo, ki predlaga organizacijo francoskega ženstva v svrhu nadaljevanja vojne. Tam je baje rečeno: Zahtevamo nadaljevanje vojne da bo dosežen edino možni mir namreč mir vsled zmage. Nemško ženstvo je izdalo izjave za mir, matere, žene, neveste in sestre, k smo žrtvovali, kar nam je bilo najdražje, hočemo izdati izjave za nadaljevanje vojne do zmage.

Rus vjet na južozapadni fronti.

Neki večer, ko je vladal mir, se je pred našo stražo nekje na južozapadni fronti pojavil velik človek. Vojak je zaklical "Stoj!" in napel puško. Neznani veliki človek je dvignil obe roki in zaklical: — Ruski, ruski! Ko se je naznanilo poveljstvu, da je vjet neki Rus, niso hoteli verjeti. Ali kmalu se je pojasnilo, kako je prišel Rus tu sem. Pobegnil je bil iz ujetništva pri Lineu s 7 hlebi kruha. Po dnevi je bil skrit, po noči je hodil okoli. Dolomite je smatral za Karpate in se mislil, da bo kmalu doma pa je prišel zopet v ujetništvo.

Vojni kurat dr. Drexel,

o katerem se je v nemških listih mnogo pisalo, je bil svoj čas prišel v rusko ujetništvo in so naenkrat izostale vse vesti o njem. Naposled se je nekaj slišalo, da je mrtev. Posredovanjem ameriškega poslanstva se je zdaj izvedelo, da je bil dr. Drexel interniran v Spaskojuem, a tamkaj po krivici obdolžen vohunstva in vsled tega prepeljan v Irkutsk.

Poštna nakaznica iz Švice v Italijo.

Švicarska gozdna uprava je določila vplačilo za poštno nakaznico v Italiji na 82 frankov za 100 list.

Rodbinska žaloigra.

V Monakovem je 30-letni Anton Liebl ustrelil svojo ljubico in nje štiri otroke, končno pa še sama mega sebe.

Splošna vojaška dolžnost na Kitajskem.

Kakor javlja "Frankfurter Zeitung", je kitajska vlada sklenila tekom desetih let vpeljati splošno vojaško dolžnost.

Slamnikarski shod.

Zadnji ponedeljek zvečer se je vršil v Manhattan Lyceum, 66. četrta iztočna ulica v New Yorku shod vseh načelnikov v delavnici in odborov za cene v onih tovarnah, ki so organizirane v Millinery and Straw Hat Workers Union. Shoda se je udeležilo 435 zastopnikov. Ta shod je bil prvi odstop se pogodili delavci z delodajalci in se je na njem določilo, kako bodo delali v bodoče načelniki in odbori za cene.

Sklenilo se je, da bo naloga načelnikov ali predsednikov v delavnicih ta, da bodo morali v bodoče gledati, da bo moral imeti vsak, ki bo prošil za delo v delavnici, seboj delavno karto, brez katere ne bo smel delati. Odbori za delo ne bodo imeli popolnega nadzorstva nad cenami za delo, temveč bodo le priporočali cene, s katerimi se bodo morali prej strinjati vsi delavci v delavnici, predno bodo veljavne.

Zastopniki so tudi razpravljali o splošnem delovanju unije ter polušali poročila glede organizacijskega dela. Izvoljen je bil odbor, katerega naloga bo ta, da bodo skušali organizirati še onih par delavnic, ki se do sedaj še niso priklopile uniji. Zastopniki so izrekli veliko zadovoljstvo za obširno delo, ki so ga izvršili tekom kratkega časa, ko so imeli to svojo službo.

Delavci v delavnicih morajo meti vsak teden svoje seje ali sestanke. Vsi oni, ki si žele dela, morajo se prej oglašiti v unijskem uradu na 62. četrta iztočna ulica v New Yorku.

V prav kratkem času bo imela unija svoj nov urad v grand-floru na 64. četrta iztočna ulica.

Taborišče avstrijskih ujetnikov v Italiji

bo obiskal župnik Alfred Nosedo sporazumno s švicarskim vezevnim svetom pooblaščen od vlade Avstro-Ogrske in Italije. Nosedo je bil mirovni propovednik tessinskega polka št. 30.

SLUŽBO DOBI

Slovenka za pomoč v kuhinji; plača \$22 na mesec. Oglasite se na naslov: John Mohar, Red Rock, W. Va.

NAŠI ZASTOPNIKI

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolice: Milana; Chicago, Ill.: Frank Černe in Adolf Požek; Springfield, Ill.: Matija Barborič; Cherokee, Kans.: Frank Rožičnik; Columbus, Kans.: Joe Knafele; Frontenac, Kans. in okolice: Frank Veric in Bob Firm; Kansas City, Kans.: Peter Schuetler; Mineral, Kans.: John Stale; Mulberry, Kans. in okolice: Martin Kos; Ringo, Kans.: Mike Penell; Calumet, Mich. in okolice: Fave; Fairbairn, Minn.: M. F. Kober; Manistique, Mich. in okolice: Frank Kotzian; So. Range, Mich. in okolice: M. O. Klotz; Aurora, Minn.: Josip Fugina; Ashholm, Minn.: K. Zgonc; Jakob Petrich; Dul. S. Minn.: Joseph Sharabau; Ely, Minn. in okolice: Ivan Gonze; M. L. Kapsch; Jos. J. Poshel in Loui; M. Perušek; Eveleth, Minn.: Jurij Kotza; Gilbert, Minn. in okolice: L. Vesni; Hibbing, Minn.: Ivan Ponše.

Kitzville, Minn. in okolice: Jos. Adamič

Nashwan, Minn.: Geo. Mauria; Virginia, Minn.: Frank Hrovatlic; St. Louis, Mo.: Mike Grabrian; Klein, Mont.: Gregor Zobec; Great Falls, Mont.: Math. Urian; Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek; Roundup, Mont.: Tomaž Paulin; Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša; Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka; Cleveland, Ohio: Frank Saksor, J. Martinec, Chas. Karlinger, Jakob Bee-nik in John Prostor; Barberton, O. in okolice: Alois Ba-tant;

Bridgeport, O.: Frank Hočevaz; Collingwood, O.: Math. Slapnik; Lorain, O. in okolice: J. Kumbe; Youngstown, O.: Ant. Kikelj; Oregon City, Oreg.: M. Justina; Allegheny, Pa.: M. Klarich; Ambridge, Pa.: Frank Jakša; Bessemer, Pa.: Louie Hribar; Braddock, Pa.: Ivan Germ; Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek; Burdine, Pa. in okolice: John Ker-stnik;

Canonsburg, Pa.: John Koklich; Conemaugh, Pa.: Ivan Pašk in John Zupančič; Claridge, Pa.: Anton Jerina; Broughton, Pa. in okolice: A. Dem-sar;

Darrach, Pa.: Dragutin Slavik; Dunlo, Pa. in okolice: Josip Suhor; Export, Pa. in okolice: Frank Tre-bec;

Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben; Farrell, Pa.: Anton Valentinčič; Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher; Greensburg, Pa. in okolice: Joseph Novak;

Irwin, Pa. in okolice: Fr. Demšar; Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc; Luzerne, Pa. in okolice: Anton O-solnik;

Meadow Lands, Pa.: Georg Schmitz; Monessen, Pa.: Math. K. Ikelj; Moon Run, Pa.: Frank Maček; Pittsburgh, Pa. in okolice: Z. Jakoba; Pottsville, Pa. in okolice: U. R. Ja-vošič;

Steelton, Pa.: Anton Breg; Unity Sta., Pa.: Joseph Škerij; West Newton, Pa.: Josip Jovan; Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peter-ovč;

Tooele, Utah: Anton Patric; Winterquarters, Utah: L. Blasenč; Black Diamond, Wash.: G. J. Pa-rona;

Davis, W. Va. in okolice: J. Brošič; Thomas, W. Va. in okolice: Frank Kočjan in A. Korenčan;

Grafton, Wis.: John Stampfel; Kenosha, Wis.: Aleksander Penđer; Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh;

Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlik; West Allis, Wis.: Frank Škok; Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Va-staloh in Valentin Marolna; Kemmerer, Wyo.: Jos. Metoda.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila: Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke — Kroglja. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Fran-cija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplo-zivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestava Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohab-ljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v voj-ni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Specialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglasi

Slike: Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalč-ne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrolja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Ita-lijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojak, katere so vjeli Italijani na gorški fron-ti. — Učinek avstrijskih granat v Zagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal in Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort št. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli s bajonetnim naskokom. — Av-strijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Ru-siji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestrelj-nikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Slovensko katoliško



podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAČ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 785, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7715 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBRŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBRGAR, Box 492, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.
Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Bčičnica za ranjene vojake. Iz Novega mesta poročajo: Vseled dorežljivosti Novomešanov in dobrotnikov iz okolice je bilo mogoče obdarovati na sv. večer ranjene vojake. Hvala gre posebno damam od Rdečega križa, ki so z veseljem prevzele oskrbo vseh božične. V bolnišnici cesarice Elizabete je prevzela vodstvo baronica Rechbach; oskrba v novi gimnaziji je bila poverjena gospej dr. Žitkovi, v stari gimnaziji gospej pl. Garzaroli in v Narodnem domu gospej dr. Slančevi. V vseh bolnišnicah so bili vojaški bolniki in tudi strojniški enako dobro obdarovani; pa tudi prostovoljni streli so prejeli v bolnišnici cesarice Elizabete božične darove. V tej bolnišnici je imel proštr dr. Elbert božični govor v slovenskem in nemškem jeziku. V imenu deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča je pri tej priliki izročil proštr od dež. odbora vpolna odlikovanja zaslužnim osebam, in sicer: I. častni znak II. razreda z vojno dekoracijo dr. J. Strasku, vodilnemu zdravniku bolnišnice; 2. srebrno častno svetinjo od Rdečega križa z vojno dekoracijo s. Avgusta Princee in Vincenciji Sege ter gd. Gizeli Ekel. Nato je sledila obdaritev. — Podružnica Rdečega križa v Novem mestu je prevzela prireditve božične, božičnih dreves in nabiranja darov zraven starih vojaških bolnišnic v Novem mestu tudi za kandjiško bolnišnico. Na sv. večer ob 5. uri je bil pričetek božične. Malo drevesce sta pomagali okrasiti gospici Clarice in Škerji. Mnogoharvne električne lučice so podelile mično okrašenemu drevescu še posebej sijaj. Pevske so zapele nekaj božičnih pesmi s spremljevanjem harmonija. Nato je imel slovesnosti prirejen govor gvardijan P. Ambrož. Potem je sledila kinematografska predstava pod vodstvom esterecijana iz Zatičine P. Štefana. Po predstavi so se razdelila vojakom-bolnikom različna božična darila. Vse bolnike splošno, vojaške in civilne, je pa še obdaroval konvent usmiljenih bratov z vinom, čajem in s poticami. Na sv. dan so bili še posebej pogoščeni vsi vojaški in drugi bolniki po konventu s priholjskim pečenke in vina. Popoldne pa sta bolnikom darovala tri sodčke piva gg. Bajer in hotelir Matko. Zvečer je bila še posebna predstava za vojake, obstoječa s kinoslankami in v uprizoritvi različnih umetnosti in čarobnarij, ki jih je izvedel izvajal v splošno veselje in zabavo navzočih neki vojak-bolnik. — Slične slovesnosti so se vršile tudi v ljubljanskih bolnišnicah ter po drugih mestih.

Slovenski ranjenci na Dunaju. V bolnišnici "K. k. Wilhelminen-Spital Fil. Gymn." se nahajajo sledeči Slovenci: podpredstnik Si-

mon Žvan iz Bohinjske Bistrice; podpredstnik Jakob Pleško, St. Pavel pri Ljubljani; Janez Krašovic, Bučka pri Krškem; Janez Podobnik, Idrija; Alojzij Golmajer, Radovljica; Fran Kokol iz Klančev; Anton Hrovat, Kočevje; Jožef Potočar, Potočna vas; Ferd. Jakša, Semič; Mihael Markun, Kranj.

Za invalidne in oslepele vojake. Glasbena Matca v Ljubljani je izročila ves čisti dobiček dveh dobrodelnih koncertov dne 7. in 8. dec., v katerih se je izvajal Mozartov "Requiem", v znesku 2152 K 54 v deželnemu predststvu na Kranjskem za invalidne in oslepele vojake. Društvo je zaslužilo s svojimi koncerti v teku vojne že 4971 K 31 v za vojno oskrbo.

Vojaka iščejo. V noči 1. junija 1915 so se vozili vojaški nekega polka skozi Novo mesto. Pešec Zdravko Muhvič je baje izročil nekemu železniškemu delavcu bankovce za 20 K. češ, naj mu prinese drobiža. Slednji ni prinestel ne drobiža, ne bankovca nazaj, ter vlak je odšel. Muhvič se nahaja nekje v bolnišnici, ne more se pa poizvedeti, kje. Ker je potrebno ga v tej zadevi zaslišati, ga pozivajo, naj naznani svoj naslov okrajnemu sodišču v Rudolfovem.

Pozdrave od Dolenjcev-vojakov. Ivan Jakše, sin bivšega oskrbnika na Rupervrhu, je bil ranjen na južnem bojišču in se sedaj zdravi v Laškem trgu pri Celju, odkoder pošilja pozdrave svojim prijateljem in znanecem. — Jakob Planinšek se nahaja na italijanskem bojišču, odkoder pošilja pozdrave znanecem in prijateljem.

Na bojišče kot slikar se bo podal slikarski mojster Vavpotič iz Novega mesta.

Smrtna kosa. V Kostanjevici je umrl Fran Ruch, posestnik in klepar, oče inženirja Rueha. Njegov naslednik, sin Karol, je umrl na bolezni, zadobljeni na galjskem bojišču. — V kandjiški bolnišnici usmiljenih bratov je 24. dec. umrl davčni asistent Fran Zeleznik v 27. letu starosti po dolgi bolezni. Pokopali so ga na smihelskem pokopališču. — V St. Vidu pri Zatičini so pokopali Janeza Kastelca, podomače Kozlevčarja iz Sada, moža stare korenine. Z neumorin delom in pridnostjo svojih rok si je na malem posestvu, kjer je bilo mogoče rediti edino krmivo, toliko opomogel, da je redil in zapustil šest glav živine. Poleg kmetije je bil tudi kolar samok. Vstajal je poletu in pozimi ob 4. zjutraj in delal do 10. zvečer. Bil je iz šole, nam starejšim v hvaležnem spominu ohranjenega starostne-učitelja Andreja Turka. Svoj čas je bil tudi tri leta župan in 25 let občinski odbornik. Gospodar je bil nad 50 let. Zadnja leta, ko je bil že izročil posestvo sinu, se je počel večinoma s kolarskim delom in s čebelarstvom. Kmetje so mu radi dajali dela, ker je napravil trdna kolesa. Zapustil je tri si-

novce. Starejši je gospodar na domu, druga dva sta bila poklicana pod orožje k 17. pešpolku. Jože suži pri stražnem bataljonu v Trstu, mlajši Miha pa je bil dne 26. avg. 1914 v Galieji pri Goli gori težko ranjen v nogo in od Rusov ujet. Bil je v bolnišnici v Moskvi in v Nižnjem Novgorodu. Sedaj se nahaja v mestu Samarkand v Turkestanu v srednji Aziji.

Umor? Dne 13. dec. so našli na nekem savskem otočju pri Zagrebu pripravljen truplo neznanke ženske, stare 26 do 30 let in v blagoslovljenem stanu. Kako dolgo je truplo ležalo v vodi, se ne more dognati. Lasje so temne, kostanjeve, zobje dobro ohranjeni. Na prstu je imela kovinski prstan z emajliranim rdečim križcem. Okoli vrata je imela koralje na rdeči vrvi. Imela je zvezane roke, in sicer tako, da je izključeno, da bi si jih mogla utopljeno, do same zavezati. Zato se sumi, da je bil izvršen umor. Obleka utopljenske, prstan in koralje se nahajajo pri policiji v Zagrebu, kjer menijo, da je utopljenska neka Kranjca.

Ogenj. Dan pred Božičem, 24. dec., je kakor običajno več opraviti s pečjo. Gospodinjje pripravljajo kaj boljše za prigriziti. Tako je tudi naredila Marija Mikoljš iz Malih Brusnic. Pekla je in pripravljala potice, kurila je dobro. Dasiravno se ji je še prej dvakrat vnela streha radi tega, ker ji je dimnik odletel, vendar to ni pustila tudi sedaj ne popraviti; vnela se je streha in na podu iste je zgorelo 40 mernikov žita, 3 mernike fižola, 4 mernike suhih češpelj in 1 mernik orehov; pri tem ognju je tudi 9 kokoši našlo smrt. Skupna škoda se ceni na 3000 K, dočim je zavarovana za 1000 K.

Blagoslovljenje cerkve. Iz Mirne peči poročajo: 19. dec. je bil za našo faro vesolj praznik, ker je blagoslovil prost novo župno cerkev. Ali je mogoče? Ob vojni in novi župna cerkev? Je mogoče, dasi ne brez največjih težav. Za začetek zidanja je bil izredno težek, kajti nasprotnikov ni manjkalo. Toda stavebni odbor je premagal vse težkote in začeli so zidati. Naenkrat je prišlo, česar se nihče ni nadejal. "Vojna!" je zamumel v svet. Lepaki so klicali pod orožje, tudi mirnopeške može in fante, zidarje in pomagače. Delo je zastalo, a le za hip. Požrtvalnost navdušenih faranov je pod vplivom stavebnega odbora premagala tudi težave vojne. Nadaljevalo se je, sicer bolj počasi, a šlo je vendar! Delo je v velikem dokončano, cerkev blagoslovljena, Slovesnosti se je udeležilo veliko število faranov, a tudi gostov iz sosednih župnij ni manjkalo. Vsi pa, domačini in tujei, so zadovoljno občudovali stavbo, ki kaže v arhitektoniki vso svojo umerjenost posebno tle sedaj, dokler je še čisto prazna. Arhitektura seveda ni še vse! Treba bo še potrkati na marsikatero dobro srce, predno bo cerkev opremljena z vsem najpotrebnejšim, kaj šele, predno bo tudi primerno okrašena, morda celo poslikana. Pravi kras cerkve so slihana okna, ki dajejo notranjščini posebno prijetno razsvetlavo.

Večne slovesne obljube so 30. dec. napravile šolske sestre de Notre Dame v Smihelu; S. Maria Benedikta Zega, S. Maria Valentina Ogulin in S. Maria Notburga Pečjak. Slovesnost je izvršil proštr dr. Seb. Elbert kot pooblaščenec knezoškofa.

Licitirale so. Marsikatera ženoprodaalka je bila radi privijanja cen že kaznovana, kupovalke se pa ščiti. Dne 20. dec. so bile na novomeškem trgu kar naenkrat druge cene jajec. Novomeške dame za praznike zelo veliko rabijo, kajti slučaj, da je prodajalka zahlevala 12 vin. za jajce, so kupovalke iste licitirale. Tako je jajce prišlo na 16 vinarjev, ali kakor je neka kupovalka rekla, "osem krajcarjev". Take slučaje bi bilo treba ostreje prijeti, da se odvajajo tudi kupovalke delati dragino, kajti ni dobro, da se prodajalko pripre, temveč tudi kupovalko, ker je ista po naredbi o privijanju cen tudi kaznjiva.

Izpred sodišča. Janez Lužar iz Boštanja je bil že, ker je prodajal kot mesar meso predrago, kaznovan na 14 dni v zapor in 300 K gube. Sedaj pa je bil začel skustovati vino. Nakupil je vina hektoliter po 44 K, prodajal pa ga je po 90 K. Naredil je od 1500 do 1900 K dobička. Novomeško okrožno sodišče ga je 22. dec. obsodilo po § 14 naredbe o privijanju cen na 1 mesec v zapor in na 1000 K gube, katero je takoj plačal. — Peter Malanek, roj. l. 1847

v Malinah, oženjen, posestnik in trgovec z drvami v Kandiji, že kaznovan, je kriv prestopka po § 14, storjenega s tem, da je oktobra in novembra meseca prodajal trohnelo večje po 10 ozir. 9 K meter torej zahteval, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnimi stanjem, za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene in se pri okrajni sodnji v Novem mestu obsodi na 2 dni zopora, poostrenejega z enim postom in enim trdim ležiščem ter z globo v znesku 20 K, v slučaju neizterljivosti pa na dva dni zopora. Vsiel priziva je okrožno kot vskljeno sodišče v Novem mestu omenjeno sodbo spremenilo in obsodilo obtoženca v globo v znesku 80 kron, eventualno 8 dni zopora, glede dvanajstnega zopora pa kazen poostri. — Fran Banič, 54 let star, oženjen, posestnik v Koneu št. 7, že kaznovan, je kriv prestopka po § 14, storjenega s tem, da je dne 7. dec. pripeljal na novomeški trg vozček drv, jih ponujal in prodal, češ, da jih je 2 metra, in jih tudi prodal, katerih pa je bilo samo pičlo 1½ m, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnimi stanjem, za neobhodno potrebne reči čezmerne cene in se pri okrajni sodnji v Novem mestu obsodi na 1 dan zopora, poostrenejega z enim trdim ležiščem in z globo v znesku 10 K, v slučaju neizterljivosti na 24 ur zopora.

ŠTAJERSKO.
Odlikovanja. Marko Kranjevojni kurat pri 87. pešpolku, je bil odlikovan z duhovniškim zašluznim križcem na traku hra brostne svetinje. — Četovodja Roman Bende, uradnik Zadrzne Zveze v Mariboru in član orlovsk organizacije, je bil že štirikrat odlikovan zavoljo izvanrednih junaških činov. Dosedaj je bil odlikovan z malo srebrno in bronasto kolajno ter pohvalnim priznanjem zbornega poveljstva. Z razglasilo polkovnega poveljstva z dne 15. dec. pa mu je bila podeljena še velika srebrna hrabrostna kolajna, in sicer za čine hrabrosti v tretji soški bitki. — Henrik Vollmayr, narednik 47. pešpolka, obmejni Slovenec, doma iz Selnice ob Dravi, je bil na italijanskem bojišču odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Odlikovanec je pri stotnjiki, ki je ob priliki tretje italijanske ofenzive prenesla nadčloveške napore in izvršila izredne čine junaštva.

Pismo z bojišča. Z italijanskega bojišča pišejo slovenski sanitetaji: Naša služba je huda. Ni nam sicer treba biti v strleškem jarku, a smo mnogokrat, ko vršimo naše delo, v večji nevarnosti kot vojaški v prvi bojni črti. Prenajanje ranjenec je na italijanskem bojišču grozno težavno, ker ni skoro nobenega križa in ker Italijani streljajo brez vsakega pardona in na sanitetne postaje in obvezovališča. Iskreno pozdravljamo vse rojake. Anton Klemenčič z Rožičkega vrha pri Sv. Jurju ob Ščavnici, Jožef Kröpl od St. Janja na Drav. polju, Ant. Laubice iz Dramelj pri Celju, Jožef Vučina od Sv. Andraža v Slov. gor., Konrad Kolar iz Središča in Jakob Apat iz Škofje vasi pri Celju. — Drugi slovenski fantje-vojaki pišejo z laškega bojišča Nam Slovenceem gre tukaj vedno ponavadi. Kadar imamo čas, si burke brijemo s polentarja. Imamo tudi harmonike; eden igra, drugi pa pojemo. Pozdravljamo vse rojake. Jakob Vrenko, Martin Matoh, Viktor Slemenik, Kazimir Glavič, Rajmund Špehonja, Vekoslav Bole, Matevž Vidmar, Anton Budinec, Fran Pevec, Anton Godler in četovodja Ertlen.

Slovenski ranjenci. Na Dunaju v bolnišnici "K. k. Wilhelminen-Spital Fil. Gymn." se nahajajo sledeči ranjenci: podpredstnik Jernej Uratnik, St. Andraž pri Velewnju; Alojzij Žunec, Zavri pri Ptujju; Matija Petelinšek, Sv. Jernej, bivši trg. sotrudnik pri J. Oberski; Fran Berlič, St. Peter pri Mariboru; Jožef Kranje, Sv. Marjeta pri Mariboru; Fr. Vrabl, Stara cesta pri Ljutomeru; Valentin Rezec, Svetina pri Celju; Martin Maček, Slemen pri Mariboru; Fran Teržan, Planina; Jožef Završnik, Gorunji grad; Kristijan Knauer, Nemški Lonč; Peter Valenko, Zabovci pri Ptujju; Alojzij Reznik, Rajhenburg; Rad. Franjež, Majšperg pri Ptujju; Janez Pavline, Planina. — V kopaljšču Voslau na Nižje-Avstrijskem se nahajajo sledeči: Ljudevit Fluher od St. Petra niže Maribora, Jožef Černoga iz Rajhenburga, Janez Lešnik iz St. Lenarta v Slovenskih goricah.

V Italijansko vojskovanje je prišel 20. nov. Majerski rojak Roman Jurko od lovskega bataljona. Tako poroča četovodja R. Bende.

Oproščeni. Okrajna glavarstva so občina naznanila, da županom in drugim občinskim funkcionarjem, ki so bili pri prejšnjih prebiranjih oproščeni, tudi sedaj ni treba iti k naknadnemu prebiranju.

Jesprenj, koruzna moka, zdrob. Namestnja naznanja, da se jesprenj, kakor tudi koruzna moka, koruzni zdrob in moka za polento ne sme drugače prodajati, kakor proti kršnim nakaznicem.

KOROŠKO.

Pogreb. Na sveti dan se je vršil na Željnjuh pri Velikovu ob veličastni nedežli ljudstva pogreb rajnega župnika Leopolda Kassla, katerega truplo se je bilo prepeklalo iz Ljubljane. Župnik Rozman iz Črneč, ki je rajniku pridgal na njegovih novi maši 1. avg. 1909, je tudi sedaj prihitel in se v svojem govoru toplo spominjal lepih vrlin rajnega. Po opravljenem opravilu je velikovski dekan Čemer v spremstvu 11 duhovnikov in enega bogoslovca blagoslovil grob in opravil nagrobne molitve. Pevci pa, nekaj domačih in nekaj duhovnikov, so zapeli žalostinki "Blagor mu" in pa "Nad zvezdami". Ranjki je v svoji že pred leti napravljeni oporoki želel, da bi ga nosili ob pogrebu domači želinjski mladeniči. Ne bilo bi sicer to v tem času mogoče, ko bi ne bilo ravno v božične praznike prišlo nekaj vojakov na dopust. In tako se mu je izpolnila njegova želja; nesli so ga k zadnjemu počitku mladenič-vojaki.

PRIMORSKO.

Smrt na bojišču. Na italijanski fronti je padel Andrej Suhadolnik, učitelj in praporščak v rezervi. — Na italijanskem bojišču je padel topničar Leopold Koejan iz Sežane. Pekojnik je bil član raznih narodnih društev, mladenič, ki je bil povsodi priljubljen. Na Doberdobski planoti se je boril junaško, bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo, ali priletela je sovražna granata in ga ubila.

Smrtna kosa. Iz Lokaven na Goriškem poročajo: Umrl je tukaj župan Ernest Čibej. — Na en dan sta umrli mati in hči: Franciška in Leopolda Crnigaj iz Polike. Skupaj sta bili tudi pokopani. Res hud udarec za ostale!

Umrl je v Celju goriški Slovenec. dvorni svetnik in vpkokajni predsednik okrožnega sodišča v Rovinjahu, dr. Anton Tušar, lastnik komturnega križa Franc-Joževega reda.

Nesreča begunke. V taborišču Bruck ob Litvi se nahaja tudi kmetica Marija Debenjak iz Doberdoba. Z doma je vžela pri begu vse prihranke v znesku 1050 K, katere je nosila vedno pri sebi v trajnih skrbah, da pride sicer ob nje. Te dni pa je zmanjkalo zavitka z denarjem — nesrečna begunka je bankovce ali izgubila ali pa so ji bili ukradeni.

Elektrika bo napravila

Grocerist izgubi mnogo časa in moč pri vrtenju svojega velikega mlina za kavo. On naj si umisli motor in pusti, da elektrika napravi delo zanj. On si ohrani moč in ima potem več časa postreči svojim odjemalcem.

Ravno to velja tudi za mesarja in njegov mlin za meso in vse druge trgovce, ki rabijo stare metode, kjer elektrika lahko napravi tako delo hitreje in bolje. Se več stroji na motor povpešajo utis na trgovino in ugajajo odjemalcem.

The New York Edison Company
At Your Service

General Office: Irving Place and 15th Street
Telephone: Stuyvesant 5600

Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway	Spring 9890	124 W 42nd St	Bryant 5262
126 Delancey St	Orchard 1960	151 E 56th St	Lenox 7780
10 Irving Pl	Stuyvesant 5600	27 E 125th St	Harlem 4020
		362 E 149th St	Melrose 9900

*Open Until Midnight
Night and Emergency Call: Farragut 3000

Dalmatinsko-Kalifornijska vinarska zadruga

Edino domače vinarsko podjetje z velikim skladiščem v mestu New Yorku. Naše vina, kakor tudi žganje so naravna, zdrava, in najboljše vrste. Delamo jih po domačem načinu. Prodajamo jih po sledečih nizkih cenah: V zalogi imamo tudi vsakovrstna vina in likerje.

CENE ZA SOD VINA:

(Claret) 52 galon samo	... \$26.00
(Zinfandel) 52 galon samo	... \$28.00
(Barbera) 52 galon samo	... \$32.00
(Burgundy) 52 galon samo	... \$35.00

BELO VINO

(Riesling) 52 galon samo	... \$35.00
(Hock) 52 galon samo	... \$35.00
(Sauterne) 52 galon samo	... \$37.00

VINSKO ŽGANJE

Sod 25 do 28 galon	... \$215 galona
Sod 50 do 52 galon	... \$210 galona

ZA TRGOVECE SO POSREBNE CENE.

ZA VSAKO POŠILJAVEJ JAMČIMO. Samo za GOTOV DENAR. Pošljite po Money Orderu ali v priporočilnem pismu na sledeči naslov:

DALMATINSKO-KALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA
143 Liberty Street, Ap. A. New York, N. Y.

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ
Zdravniška knjižica
Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se nekatere bolezni, kakor je sifilis ali zastrupljenje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, možka onemoglost, sementok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive in druge možke ter ženske bolezni na spolno-urinarinih organih, vspešno zdravijo privatno doma in z majhnimi stroški.

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, srdača sapa, izguba spanja, slabo sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki ponuja možkim do zdravja, moč in svežost, da so zopet možne. Zaloga znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak možki in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se namerevajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Citajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S 1000, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Čenjeni doktorji: — Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštnine prosto.

Ime

Stev. in ulica ali Box No.

Mesto

Država

EMILE GABORIAU: TATVINA

34 (Nadaljevanje).
23.

Od onega trenutka, ko je marki izprevidel, da mu je mladenič na poti, ni ničesar drugega premišljeval, kakor bi se ga iznebil. — Že naslednji večer, ko se je Raoul vračal peš iz Vesineta, so ga neznanec napadli. — Ker je bil mladenič krepak, se jih je z lahkoto ubranil.

Od tistega časa je bil bolj previden. — Nikamor ni šel brez orožja.

Nekega dne se je začel v mali predmestni gostilni z njim prepričati neki neznanec.

Ker se Raoul ni hotel zmeniti zanj, mu je vrgel vizitko v obraz, na kateri so bile zapisane besede:

W. H. Jakobsen,
bivši Garibaldinec,
bivši častnik južne armade.

Italija-Amerika.

Kake dve uri sta se pripravila in se slednjič dogovorila, da se bo sta dvobojevala. — Dvoboj se je vršil še isti dan.

Mladenič je bil lahko ranjen, toda njegov nasprotnik je zahteval, da se morata bita na življenje in smrt. — To se ni zgodilo, ker so sekundanti zadržali, da je čast rešena.

Tedaj se je mladeniču nekaj posvetilo v glavi. Prepričan je bil, da je nočni napad v zvezi s tem izsiljenim dvobojem.

— A tako je to! — je rekel sam pri sebi — čakaj, striček, ti bom že pokazal!

Imel je 400,000 frankov in s tem denarjem je bil deloma zadovoljen. Predno se loči od tega nevarnega tovariša, je sklenil prepričati mu proke z Magdo.

To mu ne bi bilo posebno težavno. — Sklenil se je zavzeti za Magdo in zategadelj je tudi pisal bankirjevi ženi pismo, v kateri jo je prosil za sestanek.

Uboga žena nekaj časa ni hotela iti, slednjič se je pa vendarle premislila in je šla. — Ubogi ženski je v strahu utripalo srce, misleč, da bo sin zopet od nje kaj zahteval. Strašno ga je rada imela, vsaki njegovi prošnji je ugodila, če je bilo le mogoče.

Toda čudno, Raoul se je bil nenkrat izpremenil. — Iz pustolovca in zapravljaleca je postal čez noč izvanredno dober mladenič. — Ko jo je objel in poljubil, je mahoma pozabila na vse prejšnje dogodke, vesela je bila, da ga zopet vidi. Ko je klečal pred njo in ji poljubljala roke, je govoril:

— Uboga mati, kaj si pretrpela zaradi mene! — Ali mi moreš oprostiti? — Saj se bom pohotjal, saj bom zopet postal dober človek.

Naprej ni več govoril, ker so se vrata odprla in ker se je na pragu pojavil Fauvell z revolverjem v roki. Na vse načine si je prizadeval, da bi ostal kolikor mogoče miren. — Prihajal je kot sodnik, kot maščevalce.

Valentina in sin sta planila prestrašeno kvišku, bankir se je pa zaničljivo zakrohotal:

— Nepričakovano sem prišel, kaj ne, čisto nepričakovano. — Ni sta mislila, da bosta imela danes tak neljub obisk.

Raoul je bil stopil pred svojo mater in jo zaščitil s svojim telesom. Stal je mirno in čakal smrtonosnega strela. — Z odločnim glasom, ki se mu je pa vendarle nalahko tresel, je pričel govoriti:

— Vrnemite mi striček... — Dovolj je teh laži in sramote — ga je prekinil Fauvell in zaškripal z zobmi — komedija je končana.

— Rotim vas... — Molčite, jaz vem vse. — Vem, kam je djala moja žena dragocenosti, vem, kaj je dala povod k tatvini, in vem, zakaj je Prosper po nedolžnem zaprt.

Valentina se je opotekla in padla na kolena.

Torej je vendarle napočil dan, najstrašnejši dan, katerega se je tako bala. Laž je kopicila na laž, žrtvovala se je, pa ni vse skupaj nič pomagalo. Najstrašnejši dan je napočil. — Resnico se izve vedno, če ne prej, pa pozneje.

— Andre! — je zaklicala — rotim te, oprost mi!

Ko je slišal Fauvell ta ljubljeni glas, je vztrepetal po vsem telesu.

V trenutku se je spomnil vseh dogodkov, ki jih je doživel zadnjih dvajset let. Spomnil se je Valentine kot mlade krasne deklice, ko je bila oblečena v belo obleko in ko je šla z njim pred oltar. — Spomnil se je onih neizmerno blaženih in srečnih ur prve ljubezni. — Dvajset let, dvajset dolgih let je živel srečno ob njeni strani, na rokah jo je nosil, zdaj mu pa tako vrača ljubezen!

Valentina se je bila po kolennih priplazila do njega in šepetala:

— Oprost, oprost, ljubljeni, predragi... — Valentina — je odvrnil bankir, in solze so se mu pojavile v očeh — Valentina, Valentina, zakaj si mi zagrenila večer življenja? — Zakaj si zaigrala svojo in mojo čast, zakaj si padla tako globoko?

Raoul je hotel znova pojasniti zmoto in začel malo odločneje govoriti:

— Dovolite, gospod Fauvell... — Molčite. — Prišel sem sem, da bi se maščeval, da bi vaju ubil, — toda nimam moči — nisem morilec. — Vzemite revolver, ki leži na kamninu in se branite.

Mladenič je prijel za orožje.

— Usmiljeno nebo! — je zakričala Valentina in prišla moza za roko: — Ne usmrti ga Andre, ne usmrti ga! Vse ti bom povedala, vse razodela.

To je bilo pa zanj nekoliko preveč. — Verolomnica je torej tako predrzna, da prosa milosti za svojega ljubica.

— Nazaj! — je zagrmel in nameril revolver. — Valentina je skočila k mladeniču in ga objela:

— Ne umori ga! — Jaz sem kriva!

Fauvell se ni mogel več vzdržati, pritisnil je na petelina, toda naboj se ni vžgal.

Ko je hotel vdrugič pritisniti, so padla vrata iz kočajev, v sobo je planil možič in izbil Fauvella revolver iz roke.

Ta mož je bil Verduret, katerega je bil Cavaillon po dolgem iskanju našel in mu povedal, kaj mu je sporočila Nina. — Odpravil se je bil takoj na opt in prišel se ob pravem času na cilj.

— Hvala Bogu! — je vskliknil, ko je videl Valentino — ona je še živa!

— Pustite me! — je nahrulil bankir tujea — jaz izvršujem svoje pravo.

— Pismo brez podpisa vas je prevaralo, Boga zahvalite, da niste ustrelili svoje žene.

— Mene ni nič prevarilo, jaz vem vse. — Sama je rekla, da je kriva.

— Toda v drugem smislu kakor vi mislite. — Za kaj smatrate tega mladega moža?

— Za njenega ljubimca!

— Ne, on ni njen ljubimec, on je njen sin!

— Neuden prihod neznanca je bolj presenetil Raoula kakor pa vse bankirjeve grožnje.

— Da, to je resnica.

Bankir je pogledal najprej Verdureta, potem Raoula in slednjič ženo. — Sedela je smrtno bleda na stolu kakor da bi čakala smrtne obsodbe. — Bankir je bil prepričan, da ga hočejo prevariti.

— To ni mogoče — je siknil slednjič. — Dokaze mi dajte! — Dokaze!

— Če jih hočete, jih boste lahko imeli. — Samo nekaj poslušajte.

Zatem mu je v kratkih besedah povedal, kako so se zadnjih dvajset let vrstili dogodki.

Resnica je bila za Fauvella še vedno strašna, vendar ne tako strašna, kot je mislil v začetku.

Iz tega, kar je pretrpel je lahko izprevideti, kako ljubi svojo ženo. — Toliko je pretrpela, toliko je žrtvovala! Odpustiti ji mora, ne gre drugače.

Bankir je po dolgem molku izpregovoril in pokazal na Raoula:

— In ta nesramež, praviš, da je tvoj sin? — Sin, ki te je oropal in okradel?

Valentina je začela jokati; namesto nje je odvrnil Verduret:

— Milostljiva gospa res misli, toda v resnici ni. — Strašno so jo varali, samo da so se lažje polastili njenega premoženja.

Mladenič se je hotel izmuzniti, toda Verduret ga je potegnil siloma nazaj rekoč:

— Kam pa kam, mladi gospod? — Nekaj ste mi še dolžni. — Blagovolite še nekoliko počakati, da se bova malo pomenila.

(Konec prihodnjic).



dobite "GLAS NARODA" akosi štiri mesece dnevno, izvzemli nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" ishaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 186 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVESTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNLJSKO ORGANIZIRANA

POBENOST BO!
DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VRA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užikom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli.

Friedrik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rossegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Grizglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral.

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir.

Hans Land (na slodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakega jo bom posudil. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli znajo križemsvet in nčili vse narode.

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
IZDAJENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NA NJA!

NAZNAVILA.

Načinu naročnikov v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovni zastopnik



Mr. ZVONKO JAKEC,
ti je pooblaščen pobirati naročila
in izdajati tozadevna potrdila
Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osepeljani, oropa ni ali s katerimi se je slabo ravnal.

Brosplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osepeljani od bankirjev, odvetočnikov, trgovcev s semljiki, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kapiptov in posestnikov govin.

Daje se informacije v naravnih in drugih zadevah: kako: postati državljan, kjer se oglasi na državljanke listine.

Soročniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELA VSEKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 80 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure jutraj do 5. popoldne in v sredo s večer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!



JACOB WAHČIČ,
1092 E. 64 St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov
na 30tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palec velika
Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palec.
Cena samo 15 centov

Vsi semljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpodljemo zašljeljen atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKREBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Bojnikom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obišcite se svaup na njega, kjer boste točno in sodišno postroženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij l. a. d. V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dosepejo denarne pošiljave tudi sedaj, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljave v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$13.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.